

Societatea Română de Statistică
Romanian Statistical Society

Institutul Național de Statistică
National Institute of Statistics

Revista Română de Statistică Supliment

Romanian Statistical Review Supplement

4 / 2023

www.revistadestatistică.ro/supliment

SUMAR / CONTENTS 4/2023

ANALIZA EVOLUȚIEI AGRICULTURII ÎN ROMÂNIA ÎN 2022	3
ANALYSIS OF THE EVOLUTION OF AGRICULTURE IN ROMANIA IN 2022	9
Prof. Constantin ANGHELACHE PhD	
Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD	
Assoc. Prof. Ștefan Virgil IACOB PhD	
Cristian OLTEANU PhD Student	

CARACTERISTICILE TRANZACȚIILOR BURSIERE DIN UCRAINA	15
FEATURES OF STOCK EXCHANGE TRANSACTIONS IN UKRAINE	20
Lecturer Yuliia KRAVCHENKO	
Julia ZYMA	

INVESTIȚIILE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR	25
INVESTMENT IN CONSTRUCTION	34
Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD	
Alexandra PETRE PhD Student	
Daniel DUMITRU PhD Student	

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI PRINCIPALELE FUNCȚII ALE COMPONENTELOR STRUCTURALE ALE DIVIZIUNII ÎNTREPRINDERII PENTRU ASIGURAREA SECURITĂȚII ECONOMICE	43
ORGANIZATIONAL STRUCTURE AND THE MAIN FUNCTIONS OF THE STRUCTURAL COMPONENTS OF THE DIVISION OF THE ENTERPRISE TO ENSURE ECONOMIC SECURITY	49
Associate professor Nataliia Zgadova, PhD	
Yevhenii HURINOVYCH	

Responsabil de număr: Prof. univ. dr. Constantin Anghelache

Analiza evoluției agriculturii în România în 2022

Prof. Constantin ANGHELACHE PhD (actincon@yahoo.com)

Bucharest University of Economic Studies / Artifex University of Bucharest

Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD (madalinagabriela_anghel@yahoo.com)

Artifex University of Bucharest

Assoc. prof. Ștefan Virgil IACOB PhD (stefaniacob79@yahoo.com)

Petroleum – Gas University of Ploiesti / Artifex University of Bucharest

Cristian OLTEANU PhD Student (alexandra.olteanu.s1@anaf.ro)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

În acest articol autorii și-au propus să pună în evidență evoluția producției agricole în anul 2022, făcând în acest sens o analiză comparativă cu anul 2021. Au fost avute în vedere suprafața cultivată în anul 2022 și producția vegetală care au scăzut față de rezultatele înregistrate în anul 2021. De asemenea, au fost studiate rând pe rând suprafața viilor pe rod și a plantațiilor de pomi fructiferi pe rod, producția de struguri și producția de fructe. Articolul este însoțit de tabele și grafice care ușurează înțelegerea analizelor făcute. Producția vegetală la principalele culturi în anul 2021 reflectă faptul că s-au obținut rezultate destul de bune, cu o contribuție la formarea Produsului Intern Brut pe măsură. Se prezintă date concrete referitoare la producția de grâu, orz, orzoaică, ovăz, porumb boabe, floarea soarelui, soia boabe, rapiță, cartofi și legume. De asemenea, se fac precizări privind suprafețele cultivate, pe total, precum și la unele culturi.

Cuvinte cheie: suprafață cultivată, producție, culturi, evoluție, crize.

Clasificarea JEL: Q10, Q19

Introducere

Articolul cu titlul *Analiza evoluției agriculturii în România în 2022* s-a efectuat pornind de la situația înregistrată la suprafața cultivată în anul 2022, comparativ cu anul 2021, care a scăzut la cereale pentru boabe, plante uleioase, legume, cartofi, leguminoase pentru boabe și a crescut la rapiță.

S-a analizat și constatat faptul că în anul 2022 s-a înregistrat o scădere a suprafețelor și a randamentelor la principalele culturi. De asemenea, în ceea ce privește suprafața cultivată cu cereale pentru boabe, aceasta a scăzut cu 3,0%, iar producția cu 32,2%, față de anul 2021, în principal din cauza scăderii randamentelor la hectar (producția medie la hectar).

S-a analizat producția de cereale, care a scăzut în principal din cauza scăderii cu 44,7% a producției de porumb boabe, care are o pondere de 43,5% în producția de cereale.

În ceea ce privește producția de struguri, aceasta a scăzut în anul 2022 cu 19,5%, ca urmare a scăderii randamentului la hectar (-18%), față de anul precedent, dar și a suprafeței cultivate cu 1,8%. Producția de fructe din livezi a scăzut față de anul precedent cu 23,0%, din cauza scăderii randamentelor la hectar dar și a suprafețelor cultivate.

Articolul este însoțit de reprezentări grafice și tabele care scot în evidență elementele concluzionate de autori.

Literature review

Anghelache (2018) a efectuat o amplă analiză a agriculturii românești. Anghelache și Dumitrescu (2015) au analizat indicii de producție în agricultură. Bezemer și Headey (2008) au abordat aspecte cu privire la măsurile care pot fi implementate pentru dezvoltarea agriculturii. Fleurbaey (2009) a încercat să identifice unele măsuri de bunăstare socială. Islam (2011) s-a referit la formele de susținere străină pentru agricultură. Lowder, Bertini și Croppenstedt, A. (2017) au prezentat date privind sărăcia, protecția socială și agricultura. Quamrul și Michalopoulos (2015) au cercetat implicațiile fluctuațiilor climatice asupra agriculturii. Swinton, Lupi, Robertson, Hamilton (2007) au analizat rolul ecosistemelor agricole pentru beneficii diverse.

Metodologie

Sursa datelor o constituie cercetarea statistică *Producția vegetală la principalele culturi* (PVPC), realizată, în conformitate cu Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 543/ 2009 privind producția vegetală, cu modificările și completările ulterioare. Această cercetare a fost efectuată pe baza unui eșantion reprezentativ la nivel național, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe. Volumul eșantionului a fost alcătuit din 54.195 exploatații agricole, din care 22.884 exploatații agricole cu personalitate juridică și 31.311 exploatații agricole fără personalitate juridică.

Suprafața cultivată reprezintă suprafața însămânțată/plantată în ogor propriu, în anul agricol de referință (1 octombrie – 30 septembrie) cu o cultură principală (care ocupă terenul cea mai mare perioadă de timp) sau în anii agricoli precedenți pentru culturile bienale, trienale sau perene.

Producția agricolă vegetală reprezintă producția fizică obținută în perioada de referință (anul în care se face recoltarea), mai puțin pierderile la recoltare, exprimată în unități fizice în funcție de natura produselor și a grupelor de produse și cuprinde: producția culturilor în ogor propriu; producția

culturilor intercalate; producția culturilor succesive; producția obținută în grădinile familiale (legume, cartofi și struguri).

Producția medie, randamentul, reprezintă cantitatea de produse pe fiecare cultură obținută pe unitatea de suprafață cultivată în ogor propriu.

Date, rezultate și discuții

În primul rând suprafața cultivată în anul 2022, comparativ cu anul 2021, a scăzut la cereale pentru boabe, plante uleioase, legume, cartofi, leguminoase pentru boabe și a crescut la rapiță. În al doilea rând producția vegetală a scăzut în anul 2022, comparativ cu anul precedent, la cereale pentru boabe, legume, plante uleioase, cartofi și leguminoase pentru boabe. Datele sunt prezentate în tabelul numărul 1.

Suprafața cultivată și producția principalelor culturi

Tabel 1

	Suprafața cultivată		Producția totală		Diferențe (±) anul 2022	
	mii ha		mii tone		față de anul 2021	
	2021	2022	2021	2022	mii ha	mii tone
Cereale pentru boabe	5352	5190	27791	18842	-162	-8949
din care:						
-grâu	2175	2144	10434	8559	-31	-1875
-orz și orzoaică	449	415	1981	1647	-34	-334
-ovăz	87	80	210	176	-7	-34
-porumb boabe	2549	2472	14821	8200	-77	-6621
Leguminoase pentru boabe	85	77	174	122	-8	-52
Plante uleioase	1715	1687	4574	3548	-28	-1026
din care:						
-floarea soarelui	1124	1082	2844	2079	-42	-765
-soia boabe	140	134	348	242	-6	-106
-rapiță	446	467	1375	1223	+21	-152
Cartofi	84	75	1398	1187	-9	-211
Legume	198	172	3495	2294	-26	-1201

Sursa: INS comunicat nr. 77 / 31.03.2023

Analizând datele prezentate în tabelul numărul 1, constatăm faptul că în anul 2022 s-a înregistrat o scădere a suprafețelor și a randamentelor la principalele culturi.

În ceea ce privește suprafața cultivată cu cereale pentru boabe, aceasta a scăzut cu 3,0%, iar producția cu 32,2%, față de anul 2021, în principal din cauza scăderii randamentelor la hectar (producția medie la hectar). Suprafața cultivată cu porumb boabe în anul 2022 reprezintă 47,6% din suprafața cultivată cu cereale pentru boabe, iar cea cultivată cu grâu 41,3%.

Producția de cereale a scăzut în principal din cauza scăderii cu 44,7% a producției de porumb boabe care are o pondere de 43,5% în producția de cereale.

Producția de leguminoase pentru boabe a scăzut față de anul precedent cu 29,9%, ca urmare a scăderii în principal a randamentului la hectar.

Producția de plante uleioase a scăzut cu 22,4%, iar suprafața cultivată cu 1,6%. Scăderi ale producției s-au înregistrat la soia boabe (-30,5%), floarea soarelui (-26,9%) și rapiță (-11,1%).

Suprafața cultivată cu cartofi a scăzut cu 10,7%, iar producția cu 15,1%.

În ceea ce privește producția de legume, aceasta a scăzut cu 34,4%, ca urmare a scăderii suprafeței cultivate, dar și a randamentelor la hectar.

Cu privire la producția viticolă se constată că scăderea acesteia datorită scăderii randamentului la hectar. Datele sunt prezentate în tabelul numărul 2.

Suprafața viilor pe rod și a plantațiilor de pomi fructiferi pe rod, producția de struguri și producția de fructe

Tabel 2

	Suprafața mii ha		Producția totală mii tone		Diferențe (±) anul 2022 față de anul 2021	
	2021	2022	2021	2022	mii ha	mii tone
Vii pe rod	166	163	1009	812	-3	-197
Plantații de pomi fructiferi pe rod (livezi pe rod)	138	136	930	716	-2	-214

Sursa: INS comunicat nr. 77 / 31.03.2023

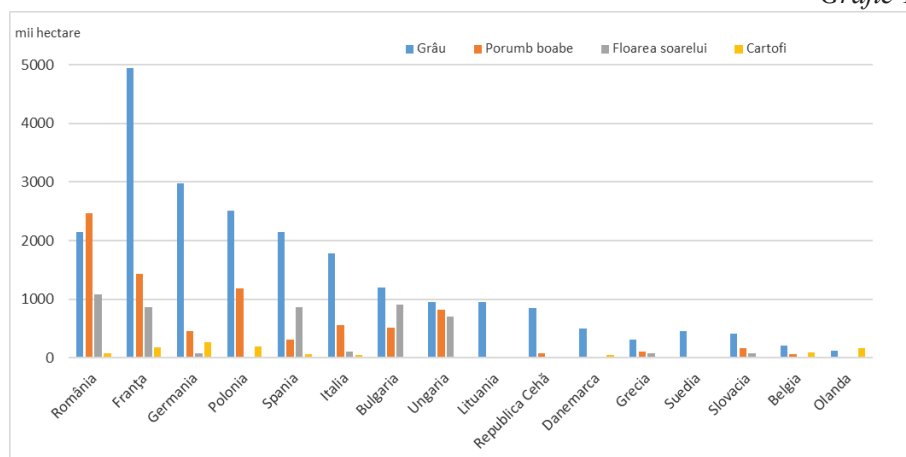
În anul 2022, producția de struguri a scăzut cu 19,5%, ca urmare a scăderii randamentului la hectar (-18%), față de anul precedent, dar și a suprafeței cultivate cu 1,8%. Producția de fructe din livezi a scăzut față de anul precedent cu 23,0%, din cauza scăderii randamentelor la hectar dar și a suprafețelor cultivate.

Comparând suprafețele cultivate și producțiile realizate de grâu, porumb boabe, floarea soarelui și cartofi în România, cu aceeași indicatori

din unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2022, țara noastră se situează pe locul 2 la producția de porumb boabe și pe locul 1 la producția floarea soarelui.

Suprafața cultivată (mii hectare)

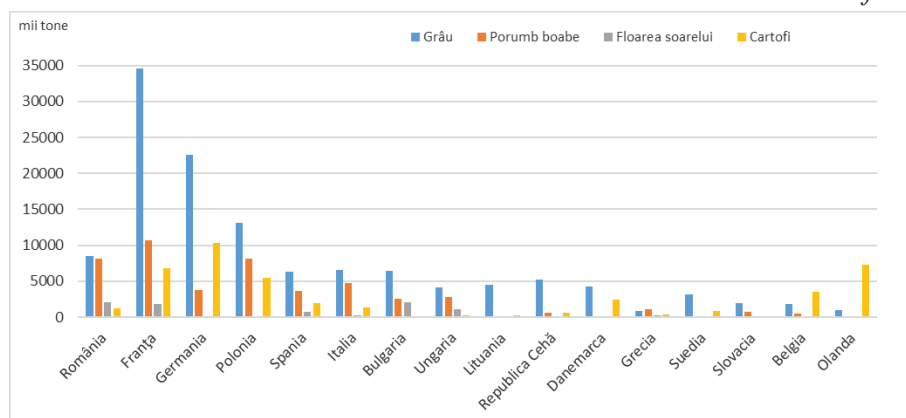
Grafic 1

Sursa: Eurostat

Producția realizată (mii tone)

Grafic 2

Sursa: Eurostat

Din studiul celor două grafice (1 și 2) rezultă că, în anul 2022, România comparativ cu unele State UE a înregistrat rezultate pozitive. Astfel, la porumb boabe, România s-a situat pe primul loc la suprafața cultivată și pe locul doi la

producția realizată, după Franța. La floarea soarelui, România s-a situat pe primul loc atât la suprafața cultivată cât și la producția realizată. La grâu, România s-a situat pe locul cinci la suprafața cultivată după Franța, Germania, Polonia și Spania și pe locul patru la producția realizată după Franța, Germania și Polonia. La cartofi, România s-a situat pe locul șase la suprafața cultivată după Germania, Polonia, Franța, Olanda, Belgia și pe locul nouă la producția realizată după Germania, Olanda, Franța, Polonia, Belgia, Danemarca, Spania și Italia.

Concluzii

Din acest articol se desprind o serie de concluzii teoretice și practice. În primul rând, producția agricolă în anul 2022 nu a fost în măsură să acopere necesarul de produse agroalimentare solicitat și necesar populației. În această perspectivă, au crescut importurile de produse agroalimentare, în special cele de produse lactate, precum și altele prelucrate, produse din carne și altele. În acest context, pentru perioada următoare este important să se intensifice unele măsuri de acordare a subvențiilor la timp, a subvențiilor pentru producătorii agricoli, de utilizare pe scară mai largă a necesarului de irigații, fertilizări și alte activități care să dea perspectivă evoluției în acest domeniu.

O altă concluzie ar fi și aceea, că datorită unei perioade nefavorabile sectorului agricol, este de presupus că și în acest an, 2023, producția vegetală, animală și agricolă să fie în descreștere. Aceasta este și ca urmare a faptului că nivelul producției agroalimentare este determinată de sursa de materii prime agricole (animale și vegetale), care nu vor fi în măsură să satisfacă nevoile.

Bibliografie

1. Anghelache, C. (2018). Structural analysis of Romanian agriculture. Romanian Statistical Review, Supplement, 2, 11-18
2. Anghelache, C., Dumitrescu, D. (2015). The Production Indices in Agriculture. Romanian Statistical Review Supplement, 1, 67-71
3. Bezemer, D., Headey, D. (2008). Agriculture, Development, and Urban Bias. World Development, 36 (8), 1342-1364
4. Fleurbaey, M. (2009). Beyond GDP: The Quest for a Measure of Social Welfare. Journal of Economic Literature, 47 (4), 1029-1075
5. Islam, N. (2011). Foreign Aid to Agriculture. Review of Facts and Analysis. International Food Policy Research Institute, Discussion Paper 01053
6. Lowder, S., Bertini, R., Croppenstedt, A. (2017). Poverty, social protection and agriculture: Levels and trends in data. Global Food Security, 15, 94-107
7. Quamrul, A., Michalopoulos, S. (2015). Climatic Fluctuations and the Diffusion of Agriculture. The Review of Economics and Statistics, MIT Press, 97(3), 589-609
8. Swinton, S., Lupi, F., Robertson, P., Hamilton, S. (2007). Ecosystem services and agriculture: Cultivating agricultural ecosystems for diverse benefits. Ecological Economics, 64 (2), 245-252

***<https://insse.ro/cms/>

ANALYSIS OF THE EVOLUTION OF AGRICULTURE IN ROMANIA IN 2022

Prof. Constantin ANGHELACHE PhD (actincon@yahoo.com)

Bucharest University of Economic Studies / Artifex University of Bucharest

Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD (madalinagabriela_anghel@yahoo.com)

Artifex University of Bucharest

Assoc. Prof. Ștefan Virgil IACOB PhD (stefaniacob79@yahoo.com)

Petroleum – Gas University of Ploiesti / Artifex University of Bucharest

Cristian OLTEANU PhD Student (alexandra.olteanu.s1@anaf.ro)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

In this article, the authors aimed to highlight the evolution of agricultural production in 2022, making in this regard an analysis compared to 2021. The area cultivated in 2022 and the crop production were taken into account, which decreased compared to the results recorded in 2021. Also, the area of the vineyards on fruit and of the plantations of fruit trees on fruit, the production of grapes and the production of fruits were studied one by one. The article is accompanied by tables and graphs that make it easier to understand the analyzes made. The crop production of the main crops in the year 2021 reflects the fact that quite good results have been achieved, with a contribution to the formation of the Gross Domestic Product to match. Concrete data on the production of wheat, barley, barley, oats, maize, sunflower, soya beans, rapeseed, potatoes and vegetables shall be submitted. Details shall also be made of the areas cultivated, in total, as well as of certain crops.

Key words: cultivated area, production, crops, evolution, crises.

JEL Classification: Q10, Q19

Introduction

The article entitled *Analysis of the evolution of agriculture in Romania in 2022* was carried out starting from the situation recorded in the area cultivated in 2022, compared to 2021, which decreased to cereals for grains, oily plants, vegetables, potatoes, legumes for grains and increased to rapeseed.

It was analyzed and found that in 2022 there was a decrease in the areas and yields of the main crops. Also, in terms of the area under cereal cultivation for grains, it decreased by 3.0% and production by 32.2%, compared to 2021, mainly due to the decrease in yields per hectare (average yields per hectare).

Grain production was analyzed, which decreased mainly due to the 44.7% decrease in grain maize production, which has a share of 43.5% in cereal production.

As for the grape production, it decreased in 2022 by 19.5%, as a result of the decrease in yield per hectare (-18%), compared to the previous year, but also of the cultivated area by 1.8%. The fruit production from orchards decreased compared to the previous year by 23.0%, due to the decrease in yields per hectare and the cultivated areas.

The article is accompanied by graphical representations and tables that highlight the elements concluded by the authors.

Literature review

Anghelache (2018) conducted an extensive analysis of the Romanian agriculture. Anghelache and Dumitrescu (2015) analyzed the indices of production in agriculture. Bezemer and Headey (2008) addressed issues regarding the measures that can be implemented for the development of agriculture. Fleurbaey (2009) tried to identify social welfare measures. Islam (2011) referred to forms of foreign support for agriculture. Lowder, Bertini and Croppenstedt, A. (2017) presented data on poverty, social protection and agriculture. Quamar and Michalopoulos (2015) researched the implications of climate fluctuations on agriculture. Swinton, Lupi, Robertson, Hamilton (2007) analyzed the role of agricultural ecosystems for various benefits.

Methodology

The source of the data is the statistical research *Analysis of the evolution of agriculture in Romania in 2022*, carried out in accordance with the Regulation of the European Parliament and of the Council no. 543/2009 on vegetal production, with subsequent amendments and completions. This research was conducted on the basis of a representative sample at the level of national, macro-regions, development regions and counties. The sample volume was made up of 54. 195 agricultural holdings, of which 22. 884 agricultural holdings with legal personality and 31. 311 agricultural holdings without legal personality.

The cultivated area represents the area sown/planted in its own field, in the reference agricultural year (1 October – 30 September) with a main crop (which occupies the land for the longest period of time) or in previous agricultural years for biennial, triennial or perennial crops.

Agricultural crop production represents the physical production obtained in the reference period (the year in which the harvest is made), less the losses at harvest, expressed in physical units according to the nature of

the products and groups of products and includes: the production of crops in their own field; production of interstitial crops; the production of succeeding crops; the production obtained in the kitchen gardens (vegetables, potatoes and grapes).

The average yield shall be the quantity of products per crop per unit of area cultivated in its own field.

Data, results and discussions

First of all, the area cultivated in 2022, compared to 2021, decreased to cereals for grains, oily plants, vegetables, potatoes, legumes for grains and grew in rapeseed. Secondly, the vegetable production decreased in the year 2022, compared to the previous year, to cereals for grains, vegetables, oily plants, potatoes and legumes for grains. The data are presented in Table Number 1.

Area under cultivation and production of main crops

Table 1

	Area under cultivation		Total production		Difference (±) year 2022	
	thousand ha		thousand tons		compared to 2021	
	2021	2022	2021	2022	Mii has	thousand tons
Grain cereals	5352	5190	27791	18842	-162	-8949
of which:						
-wheat	2175	2144	10434	8559	-31	-1875
-barley and barley	449	415	1981	1647	-34	-334
-oats	87	80	210	176	-7	-34
-grain maize	2549	2472	14821	8200	-77	-6621
Legumes for grains	85	77	174	122	-8	-52
Oily plants	1715	1687	4574	3548	-28	-1026
of which:						
-sunflower	1124	1082	2844	2079	-42	-765
-soybeans	140	134	348	242	-6	-106
-rapiță	446	467	1375	1223	+21	-152
Potatoes	84	75	1398	1187	-9	-211
Legume	198	172	3495	2294	-26	-1201

Source: INS press release no. 77 / 31.03. 2023

Analyzing the data presented in table number 1, we find that in 2022 there was a decrease in areas and yields for the main crops.

As for the grain area, it decreased by 3.0% and the production by 32.2%, compared to 2021, mainly due to the decrease in yields per hectare (the average yield per hectare). The area cultivated with grain maize in 2022 represents 47.6% of the area cultivated with grain cereals, and the area cultivated with wheat 41.3%.

Cereal production declined mainly due to a 44.7% drop in grain maize production, which has a 43.5% share in grain production.

The production of leguminous for grains decreased by 29.9% compared to the previous year, due to the decrease mainly in yield per hectare.

The production of oily plants decreased by 22.4%, and the cultivated area by 1.6%. Decreases in production were recorded in soybeans (-30.5%), sunflower (-26.9%) and rapeseed (-11.1%).

The area under cultivation with potatoes decreased by 10.7%, and the production by 15.1%.

As for the vegetable production, it decreased by 34.4%, due to the decrease in the cultivated area, but also the yields per hectare.

With regard to wine production, it is found that its decrease due to the decrease in yield per hectare. The data are presented in Table number 2.

Area of vineyards on fruit and fruit tree plantations on fruit, grape production and fruit production

Table 2

	Surface thousand ha		Total production thousand tons		Difference (±) year 2022 compared to year 2021	
	2021	2022	2021	2022	thousand ha	thousand tons
Live on fruit	166	163	1009	812	-3	-197
Plantations of fruit trees on fruit trees on fruit (orchards on fruit)	138	136	930	716	-2	-214

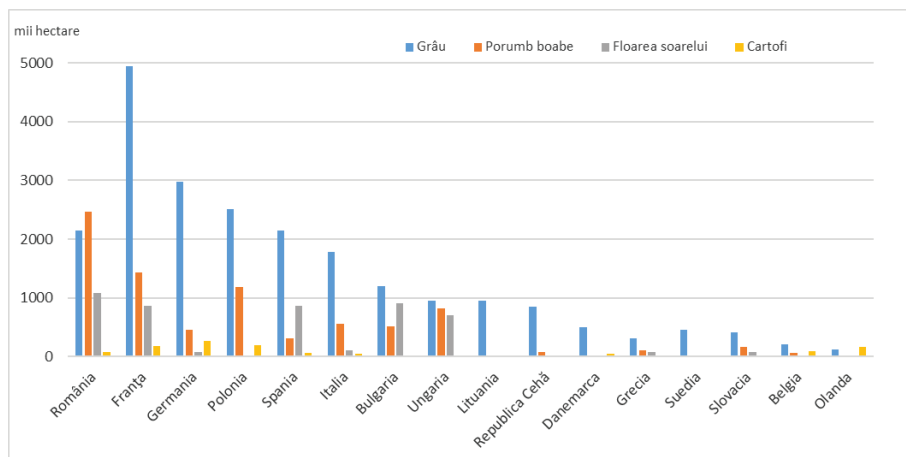
Source: INS press release no. 77 / 31.03.2023

In the year 2022, the grape production decreased by 19.5%, as a result of the decrease of the yield per hectare (-18%), compared to the previous year, but also of the cultivated area by 1.8%. The fruit production from orchards decreased compared to the previous year by 23.0%, due to the decrease in yields per hectare and the cultivated areas.

Comparing the cultivated areas and the yields made of wheat, grain maize, sunflower and potatoes in Romania, with the same indicators from some Member States of the European Union, in the year 2022, our country ranks 2nd in the production of grain maize and on the 1st place in the production of sunflower.

Cultivated area (thousands of hectares)

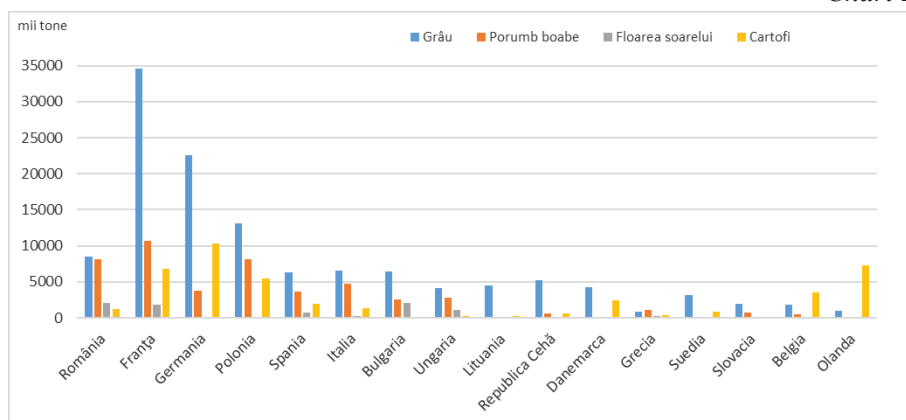
Chart 1

Source: Eurostat

Output achieved (thousand tons)

Chart 2

Source: Eurostat

From the study of the two graphs (1 and 2) it results that, in 2022, Romania compared to some E-States recorded positive results. Thus, in the case of grain maize, Romania ranked first in the cultivated area and on the second place in the production made, after France. In the case of sunflowers, Romania ranked first both in the cultivated area and in the production achieved. For wheat, Romania ranked fifth in the area cultivated after France,

Germany, Poland and Spain and fourth in production after France, Germany and Poland. For potatoes, Romania ranked sixth in the area cultivated after Germany, Poland, France, The Netherlands, Belgium and on the ninth place in the production made after Germany, Holland, France, Poland, Belgium, Denmark, Spain and Italy.

Conclusions

From this article emerge a number of theoretical and practical conclusions. First of all, the agricultural production in 2022 was not able to cover the necessary agro-food products requested and necessary for the population. In this perspective, imports of agri-food products, in particular dairy products, as well as processed ones, meat products and others, have increased. In this context, for the next period it is important to step up some measures to provide timely subsidies, subsidies to agricultural producers, to make greater use of irrigation, fertilisation and other activities that will give perspective to developments in this area.

Another conclusion would be that, due to a period unfavourable to the agricultural sector, it is to be assumed that this year, too, 2023, plant, animal and agricultural production will be decreasing. This is also due to the fact that the level of agri-food production is determined by the source of agricultural raw materials (animal and vegetable), which will not be able to meet the needs.

Bibliography

1. Anghelache, C. (2018). Structural analysis of Romanian agriculture. Romanian Statistical Review, Supplement, 2, 11-18
2. Anghelache, C., Dumitrescu, D. (2015). The Production Indices in Agriculture. Romanian Statistical Review Supplement, 1, 67-71
3. Bezemer, D., Headey, D. (2008). Agriculture, Development, and Urban Bias. World Development, 36 (8), 1342-1364
4. Fleurbaey, M. (2009). Beyond GDP: The Quest for a Measure of Social Welfare. Journal of Economic Literature, 47 (4), 1029-1075
5. Islam, N. (2011). Foreign Aid to Agriculture. Review of Facts and Analysis. International Food Policy Research Institute, Discussion Paper 01053
6. Lowder, S., Bertini, R., Croppenstedt, A. (2017). Poverty, social protection and agriculture: Levels and trends in data. Global Food Security, 15, 94-107
7. Quamrul, A., Michalopoulos, S. (2015). Climatic Fluctuations and the Diffusion of Agriculture. The Review of Economics and Statistics, MIT Press, 97(3), 589-609
8. Swinton, S., Lupi, F., Robertson, P., Hamilton, S. (2007). Ecosystem services and agriculture: Cultivating agricultural ecosystems for diverse benefits. Ecological Economics, 64 (2), 245-252

***<https://insse.ro/cms/>

Caracteristicile tranzacțiilor bursiere din Ucraina

Lecturer Yuliia KRAVCHENKO

Department of Business Management, Odessa National Academy of Food Technologies, Ukraine

Julia ZYMA,

Applicant, Odessa National Academy of Food Technologies, Ukraine

Abstract

Scopul lucrării este de a defini conceptul de tranzacție de schimb, reglementări pentru încheierea unui acord de schimb, care documente juridice reglementează tranzacțiile de schimb, etapele și caracteristicile încheierii acordurilor. Au fost avute în vedere aspecte legate de încheierea acordurilor de schimb, care sunt practic conținutul principal al operațiunilor de schimb. De asemenea, au fost vizate în acest studiu regulile comerțului de troc, care sunt elaborate în conformitate cu legislația în vigoare și reprezintă principalul document care reglementează procedura de desfășurare a operațiunilor de troc, de desfășurare a operațiunilor de troc și de soluționare a litigiilor.

Cuvinte cheie: tranzacție de schimb, acord, ofertă, acceptare, schimb, contract, schimb de mărfuri, licitație.

Introducere

Încheierea acordurilor de schimb este conținutul principal al operațiunilor de schimb. Termenii „tranzacție de schimb” și „acord” sunt uneori considerați în mod eronat echivalenți. O operațiune de bursă ar trebui considerată ca un set de acțiuni și proceduri pentru pregătirea, executarea și înregistrarea unei tranzacții la bursă. Operațiunile de schimb pot fi efectuate numai de membrii bursei sau de brokerii cetățeni înregistrați la Bursă în conformitate cu statutul acesteia pentru a îndeplini instrucțiunile membrilor bursei pe care îi reprezintă pentru efectuarea operațiunilor de schimb. Rezultatul unei tranzacții pe acțiuni este o tranzacție pe acțiuni înregistrată de bursă.

Regulile comerțului de troc sunt elaborate în conformitate cu legislația în vigoare și reprezintă principalul document care reglementează procedura de desfășurare a operațiunilor de troc, de desfășurare a operațiunilor de troc și de soluționare a litigiilor pe aceste aspecte. Regulile sunt obligatorii pentru membrii bursei, participanții la tranzacționare la bursă, angajații bursei și

persoanele a căror prezență este permisă în sălile de tranzacționare și operare și pe platforma electronică a bursei în conformitate cu prezentele reguli, documente interne ale bursei. schimb (reguli, regulamente, reglementări, care sunt anexe la aceste reguli) și legislația actuală a Ucrainei;

Date, rezultate și discuții

Operațiunile de schimb combină încheierea de acorduri de schimb și prestarea de servicii de către bursă în timpul încheierii și înregistrării acestora.

Contractul de schimb trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- în cazul cumpărării și vânzării de mărfuri listate la bursa de mărfuri, livrarea și schimbul de mărfuri;
- dacă membrii săi sunt membri ai bursei;
- dacă se depune spre înregistrare și se înregistrează la bursă cel târziu în ziua următoare tranzacției.

Tranzacțiile cotate la bursă nu fac obiectul notificării de către un notar public. Conținutul acordului de schimb (cu excepția denumirii produsului, cantității, prețului, locului și ora executării) nu face obiectul publicității. Aceste informații pot fi obținute numai la cererea scrisă a instanței, procurorului, serviciilor de securitate, afacerilor interne și organizațiilor de audit în cazurile prevăzute de legislația ucrainei. Acordul se consideră încheiat la momentul înregistrării sale la bursă. Acordul se consideră încheiat din momentul înregistrării sale la bursă. Articolele cu caracteristici individuale nu trebuie comercializate decât dacă sunt vândute în loturi și orice bunuri second-hand, inclusiv mașini și active. Această limitare nu se aplică proprietăților expropriate dintr-un drept de drept fiscal sau bunurilor confiscate conform legii.

Reguli de tranzacționare cu acțiuni. Regulile de tranzacționare cu acțiuni sunt elaborate în conformitate cu legislația în vigoare și reprezintă principalul document care reglementează procedura de desfășurare a tranzacțiilor cu acțiuni, desfășurarea tranzacționării cu acțiuni și soluționarea litigiilor pe aceste aspecte. Regulile tranzacționării cu acțiuni definesc:

- termenul și locul tranzacțiilor de schimb;
- componența participanților la tranzacționarea bursieră și setul de cerințe aferente acestora;
- procedura de efectuare și înregistrare a tranzacțiilor cu acțiuni;
- procedura de determinare și cuantumul comisioanelor pentru utilizarea serviciilor bursei;
- răspunderea participanților la bursă și a angajaților pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a regulilor de tranzacționare la bursă;

-
- alte prevederi stabilite de organele de conducere a schimbului.

Bursa de mărfuri este o organizație care reunește persoane juridice și persoane fizice implicate în activități de producție și comerț, și are ca scop furnizarea de servicii pentru încheierea de acorduri de schimb, determinarea prețurilor mărfurilor, cererea și oferta de mărfuri, studierea, organizarea și facilitarea comerțului și transportului.

Următoarele sunt interzise la bursa de mărfuri:

- cumpararea și vanzarea de bunuri (contracte) de către o persoană direct sau prin împuterniciți pentru a influența dinamica prețurilor;
- orice acțiuni convenite ale participanților la tranzacționare la bursă care au ca scop sau pot duce la modificarea sau fixarea prețurilor curente ale acțiunilor;
- difuzarea de informații false care pot duce la o schimbare artificială a situației.

Acorduri de schimb: etapele și caracteristicile încheierii

Regulile generale de încheiere a contractelor pe bază voluntară, ținând cont de actele normative care reglementează activitățile burselor de valori, târgurilor și licitațiilor publice relevante, se aplică încheierii de contracte de afaceri la burse, târguri angro și licitații publice.

Prima etapă - acceptarea ofertei. Pe bursele de mărfuri din Ucraina, o propunere de încheiere a unui contract (ofertă) este un anunț de către liderul bursei (broker) a unei cereri de către un membru al bursei de mărfuri pentru vânzarea sau cumpărarea de mărfuri. Oferta trebuie să conțină toți termenii esențiali ai contractului și să exprime intenția persoanei de a se considera obligată în cazul acceptării ofertei. La încheierea unui acord de bursă pe o bursă de mărfuri, oferta este supusă unor cerințe destul de stricte, stabilite atât la nivel de legislație, cât și în actele locale de reglementare ale burselor de mărfuri.

Prima cerință este o certitudine suficientă a ofertei. Această cerință presupune că orice participant la tranzacționarea acțiunilor este capabil să tragă o concluzie corectă cu privire la voința ofertantului. Acest lucru este deosebit de important pentru tranzacționarea pe acțiuni, când momentele de acceptare și de ofertă sunt extrem de apropiate.

A doua cerință se referă la direcția ofertei: trebuie să exprime intenția celui care face oferta de a se considera cel care a încheiat contractul în condițiile specificate în contractul cu destinatarul, în cazul în care acesta din urmă acceptă oferta.

A treia cerință este conținutul ofertei. Legislația definește că oferta include toți termenii esențiali ai contractului.

A patra cerință este adresabilitatea ofertei. Conținutul adresabilității ofertei la încheierea unui acord de schimb pe bursa de mărfuri constă în faptul că această ofertă se adresează unor persoane anume - membri ai bursei de mărfuri și brokerii, care sunt participanți la tranzacționare la bursă și sunt în exploatare (tranzacționare) sala de schimb în timpul tranzacționării la schimb. În același timp, primul dintre participanții la tranzacționare cu acțiuni care răspunde ofertei, o acceptă și astfel reține oferta. Astfel, se poate concluziona despre caracterul unic al ofertei la încheierea contractului de schimb, și absorbția acesteia de către contractul încheiat. În același timp, merită să se acorde atenție faptului că la încheierea unui contract de bursă există o multitudine de destinatari ai ofertei, care are caracterul unei anumite multiplicități.

Etapa II: acceptare. A doua etapă este acceptarea ofertei de către cealaltă parte - acceptarea. Atunci când gazda anunță oferta vânzătorului sau cumpărătorului, participanții își confirmă disponibilitatea de a încheia un contract prin creșterea numărului de înregistrare, ceea ce poate fi considerat ca o reacție la acceptarea ofertei - acceptare. În orice caz, răspunsul celui care este oferta de încheiere a contractului, după acceptarea acestuia, trebuie să fie complet și necondiționat.

Regulile burselor de mărfuri pe multe burse de mărfuri din Ucraina prevăd că, după anunțarea ofertei, ofertanții au dreptul pentru un anumit timp de a conveni asupra condițiilor tranzacției prin voce și gesturi profesionale. Cu toate acestea, trebuie avut în vedere faptul că cealaltă parte (acceptantul) este adesea de acord în principiu să încheie un acord și stabilește termenii acestuia. Deci, în acest caz, părțile își schimbă locul: destinatarul devine participant, iar participantul devine destinatar. În acest caz, noua licitație necesită acordul fostului ofertant.

Licităția ca metodă de încheiere a unui acord. Licităție - o metodă de vânzare publică, pe piață, a bunurilor, bazată pe cumpărarea de oferte; o piață specializată de vânzare comercială a diverselor mărfuri care funcționează permanent sau periodic. O vânzare la licitație poate fi forțată, organizată pentru vânzarea proprietății unui debitor nedrept, și voluntară, organizată de vânzător, efectuată printr-o organizație care este direct autorizată în acest sens. La desfășurarea unei licitații, puteți încheia diverse acorduri economice (cumpărare și vânzare de active în curs de privatizare, cumpărare de produse pentru uz de stat, închiriere de active în scopuri de producție, în timpul construcției de capital, pentru dreptul de membru mai presus de altele). Licitățiile publice care provoacă întărirea bunurilor debitorului se deschid la licitația prevăzută de regulile procedurii de licitație (licitație publică) pentru

vânzarea bunurilor colaterale, aprobate de Cabinetul de Miniștri al Ucrainei. Particularitatea unei astfel de operațiuni este că nu este provocată de inițiativa proprietarului imobilului (sau a unui organism autorizat de acesta), ci doar de o persoană subordonată prevăzută de legislația în vigoare - în timpul punerii în aplicare a legislației alternative - în conformitate cu legea ucraineană „Cu privire la protecție” în instanță - în special din ucraineană a Legii „Cu privire la punerea în aplicare”.

Concluzii

Piața de valori ca produs al relațiilor de piață a trecut printr-o lungă cale de evoluție de la piața angro la piața futures. Ratele susținute de creștere ridicată a cifrei de afaceri la bursă, apariția de noi funcții, implicarea tuturor noilor domenii ale economiei în tranzacționarea bursieră indică oportunități mari pentru dezvoltarea sa în continuare.

Bibliografie

- [1] Dudyak R.P.(2003). Organization of exchange activity: basics of theory and practice. Vol 7, 603 p – Lviv. [in Ukrainian]
- [2] Sokhatska O.M.(2008). Exchange business. Vol 5, 636p. [in Ukrainian] <http://finlit.online/delobirjevoe/birjova-sprava-pidruchnik-vid-zmin-dop.ht>
- [3]. NP Reznik, VO Yavorska, M.O Sweet.(2017). Fundamentals of exchange activity. Vol. 4, 450p. [in Ukrainian]
- [4] I.M Sotnik,. L .M Taranyuk.(2019).Entrepreneurship, trade and exchange activities. Vol 5, 572. [in Ukrainian]

FEATURES OF STOCK EXCHANGE TRANSACTIONS IN UKRAINE

Lecturer Yuliia KRAVCHENKO

Department of Business Management, Odessa National Academy of Food
Technologies, Ukraine

Julia ZYMA

Applicant, Odessa National Academy of Food Technologies, Ukraine

Abstract

The purpose of the work is to define the concept of exchange transaction, regulations for the conclusion of an exchange agreement, which legal documents regulate exchange transactions, stages and characteristics of the conclusion of agreements. Issues related to the conclusion of exchange agreements, which are basically the main content of exchange operations, have been considered. Also covered in this study were the areas of bartering trade, which are drawn up in accordance with the legislation in force and are the main document regulating the procedure for conducting bartering operations, conducting bartering operations and resolving disputes.

Keywords: exchange transaction, agreement, offer, acceptance, exchange, contract, commodity exchange, auction.

Introduction

The conclusion of exchange agreements is the main content of exchange operations. The terms “exchange transaction” and “agreement” are sometimes mistakenly considered equivalent. An exchange operation should be considered as a set of actions and procedures for the preparation, execution and registration of an exchange transaction. Exchange operations may be carried out only by members of the exchange or by citizen brokers registered with the Exchange in accordance with its statutes in order to fulfil the instructions of the members of the exchange they represent for the performance of exchange operations. The result of a stock transaction is a stock transaction recorded by the stock exchange.

Bartering trade rules are drawn up in accordance with the legislation in force and are the main document governing the procedure for conducting bartering operations, conducting bartering operations and resolving disputes on these issues. The rules are binding on exchange members, exchange trading participants, exchange employees and persons whose presence is permitted in the trading and operating rooms and on the exchange’s electronic platform in

accordance with these rules, internal documents of the exchange. exchange (rules, regulations, regulations, which are annexes to these rules) and the current legislation of Ukraine;

Data, results and discussions

Exchange operations combine the conclusion of exchange agreements and the provision of services by the stock exchange during their conclusion and registration.

The exchange contract must meet the following conditions:

- in the case of purchase and sale of goods listed on the stock exchange, the delivery and exchange of goods;
- if its members are members of the scholarship;
- if it is submitted for registration and registered on the stock exchange no later than the day following the transaction.

Transactions listed on the stock exchange are not subject to notification by a notary public. The content of the exchange agreement (excluding the name of the product, the quantity, the price, the place and the time of execution) is not advertised. This information can only be obtained at the written request of the court, the prosecutor, the security services, the internal affairs and the audit organizations in the cases provided for by the legislation of Ukraine. The agreement shall be deemed to have been concluded at the time of its registration on the stock exchange. The agreement shall be deemed to have been concluded from the moment of its registration on the stock exchange. Items with individual characteristics should not be marketed unless they are sold in lots and any second-hand goods, including cars and assets. This limitation does not apply to property expropriated from a tax law right or to property confiscated under the law.

Rules of trading with shares. The rules of share trading are developed in accordance with the legislation in force and are the main document governing the procedure for conducting transactions in shares, conducting stock trading and resolving disputes on these issues. The rules of trading with shares define:

- the term and place of exchange transactions;
- the composition of the participants in stock trading and the set of requirements related to them;
- the procedure for performing and recording transactions with shares;
- the determination procedure and the amount of fees for the use of the exchange services;
- the liability of exchange participants and employees for failure to comply with or improper fulfilment of the rules of exchange trading;
- other provisions established by the management bodies of the exchange.

The Commodity Exchange is an organization that brings together legal entities and individuals engaged in production and trade activities, and aims to provide services for the conclusion of exchange agreements, determining the prices of goods, the supply and demand of goods, the study, organization and facilitation of trade and transport.

The following are prohibited on the commodity exchange:

- the purchase and sale of goods (contracts) by a person directly or through proxies in order to influence the dynamics of prices;
- any agreed shares of exchange trading participants which have as their purpose or may result in the modification or setting of the current prices of the shares;
- the dissemination of false information that can lead to an artificial change in the situation.

Exchange agreements: stages and features of the conclusion

The general rules for the conclusion of contracts on a voluntary basis, taking into account the normative acts governing the activities of the relevant stock exchanges, fairs and public auctions, apply to the conclusion of business contracts on stock exchanges, wholesale fairs and public auctions.

The first stage - the acceptance of the offer. On the Ukrainian stock exchanges, a proposal for the conclusion of a contract (offer) is an announcement by the leader of the stock exchange (broker) of a request by a member of the commodity exchange for the sale or purchase of goods. The tender must contain all the essential terms of the contract and express the intention of the person to consider himself obliged in the event of acceptance of the offer. When concluding a stock exchange agreement on a commodity exchange, the offer is subject to quite strict requirements, established both at the level of legislation and in the local regulatory acts of commodity exchanges.

The first requirement is sufficient certainty of supply. This requirement assumes that any participant in the trading of shares is able to draw a correct conclusion about the will of the bidder. This is especially important for stock trading, when the moments of acceptance and offer are extremely close.

The second requirement concerns the direction of the offer: it must express the intention of the bidder to consider himself as the one who concluded the contract under the conditions specified in the contract with the addressee, if the latter accepts the offer.

The third requirement is the content of the offer. The law defines that the offer includes all the essential terms of the contract.

The fourth requirement is the addressability of the offer. The content of the addressability of the offer when concluding an exchange agreement on the commodity exchange consists in the fact that this offer is addressed to specific persons - members of the commodity exchange and brokers, who are participants in trading on the exchange and are in operation (trading) the exchange room during exchange trading. At the same time, the first of the participants in trading with shares that responds to the offer, accepts it and thus withdraws the offer. Thus, it can be concluded about the unique nature of the tender at the conclusion of the exchange contract, and its absorption by the concluded contract. At the same time, it is worth paying attention to the fact that when concluding a stock exchange contract there are a multitude of recipients of the offer, which has the character of a certain multiplicity.

Stage II: acceptance. The second stage is the acceptance of the offer by the other party - acceptance. When the host announces the offer to the seller or buyer, the participants confirm their willingness to conclude a contract by increasing the registration number, which can be considered as a reaction to the acceptance of the offer - acceptance. In any event, the response of the person who is the offer to conclude the contract, after its acceptance, must be complete and unconditional.

The rules of commodity exchanges on many commodity exchanges in Ukraine provide that after the announcement of the offer, bidders have the right for a certain time to agree on the terms of the transaction by professional voice and gestures. However, it should be borne in mind that the other party (the acquirer) often agrees in principle to enter into an agreement and sets out its terms. So, in this case, the parties change their place: the recipient becomes the participant, and the participant becomes the recipient. In this case, the new tender shall require the agreement of the former tenderer.

Auctioning as a method of concluding an agreement. Auction - a method of public sale, on the market, of goods, based on the purchase of offers; a specialized market for the commercial sale of various goods that operate permanently or periodically. A sale at auction may be forced, organised for the sale of the property of an unjust debtor, and voluntary, organised by the seller, carried out through an organisation which is directly authorised to do so. When conducting an auction, you can enter into various economic agreements (purchase and sale of assets in the process of privatisation, purchase of products for state use, rental of assets for production purposes, during the construction of capital, for the right of membership above others). Public auctions that provoke the strengthening of the debtor's assets are opened at the auction provided for by the rules of the auction procedure (public auction) for

the sale of collaterals, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine. The peculiarity of such an operation is that it is not provoked by the initiative of the owner of the building (or a body authorized by him), but only by a subordinate person provided for by the legislation in force - during the implementation of alternative legislation - in accordance with the Ukrainian law "On protection" in court - especially from Ukrainian law "On enforcement".

Conclusions

The stock market as a product of market relations has gone through a long way of evolving from the wholesale market to the futures market. Sustained rates of high growth in turnover on the stock exchange, the emergence of new functions, the involvement of all new areas of the economy in stock trading indicate great opportunities for its further development.

Bibliography

- [1] Dudyak R.P.(2003). Organization of exchange activity: basics of theory and practice. Vol 7, 603 p – Lviv. [in Ukrainian]
- [2] Sokhatska O.M.(2008). Exchange business. Vol 5, 636p. [in Ukrainian] <http://finlit.online/delobirjevoe/birjova-sprava-pidruchnik-vid-zmin-dop.ht>
- [3]. NP Reznik, VO Yavorska, M.O Sweet.(2017). Fundamentals of exchange activity. Vol. 4, 450p. [in Ukrainian]
- [4] I.M Sotnik,. L .M Taranyuk.(2019).Entrepreneurship, trade and exchange activities. Vol 5, 572. [in Ukrainian]

Investițiile în domeniul construcțiilor

Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD (*madalinagabriela_angel@yahoo.com*)

Artifex University of Bucharest

Alexandra PETRE PhD Student (*alexandra.olteanu.s1@anaf.ro*)

Bucharest University of Economic Studies

Daniel DUMITRU PhD Student (*dumitru.teticdaniel@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

În acest articol autorii și-au propus să evidențieze importanța investițiilor în această ramură a economiei naționale. Desigur, domeniul construcțiilor în România dispune de o evoluție ascendentă. Chiar și în perioada crizei economico-financiare din 2008–2010, datorită programelor de investiții, condițiilor specifice pe care le presupun construcțiile, dar și a finanțărilor anticipate realizate au crescut și au avut o contribuție sporită la realizarea Produsului Intern Brut. În acest articol se are în vedere faptul că domeniul construcțiilor trebuie să fie încurajat, trebuie să se găsească unele forme de stimulare a investitorilor pentru a asigura menținerea trendului ascendent. Criza sanitară și economico-financiară a impus sporirea cheltuielilor, inflația a determinat același sens, context în care și valoarea construcțiilor, în special în domeniul locuințelor, al spațiilor pentru birouri a crescut așa încât putem vorbi de o explozie a prețului în acest domeniu. Trebuie găsite formula care să asigure continuarea acestei activități în limitele pe care le impune desigur sursa financiară de care dispun societățile comerciale, dar și statul român.

Cuvinte cheie: construcții, investiții, inflație, economie națională.

Clasificarea JEL: E20, E30

Introducere

În analiza privind evoluția lucrărilor de construcții în România am avut în vedere situația autorizațiilor pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale din luna februarie 2023, pe care am analizat-o comparativ cu luna precedentă și cea similară a nului 2022.

Analiza s-a îndreptat și în ceea ce privesc autorizațiile de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale, pe regiuni de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și ianuarie 2023, constatându-se faptul că 69% sunt pentru zona rurală. Totodată, pe obiective de construcții (rezidențiale, nerezidențiale și ingineresti) am prezentat o analiză structurală reliefând că în domeniul celor rezidențiale au fost obținute rezultate mult mai bune datorită investiții capitalului privat.

Menționăm faptul că în momentul în care s-a declanșat criza sanitară existau obiective de investiții finanțate deja, personal angajat specific calificărilor necesare în acest domeniu, iar după terminarea acestor investiții s-au găsit mai greu surse de finanțare pentru noi obiective, sens în care avem scăderi la toate capitolele și aceasta se relevă în analiza structurală efectuată.

În acest articol am folosit pe larg reprezentările grafice și seriile de date tocmai pentru a se înțelege de ce în anumite perioade activitatea stagnează, resursele se diminuează și de ce rezultatele totuși sunt în scădere față de anul 2022.

Literature review

Construcțiile reprezintă unul din pilonii pe care se bazează evoluția economiei unei națiuni și o serie de cercetători și-au îndreptat atenția acestui subiect. Astfel, Cho and Son (2012) au studiat legătura dintre integrarea la locul de muncă a salariaților din industria IT din domeniul construcțiilor și evoluția cifrei de afaceri. Herrendorf and Akos (2012) au încercat să identifice sectoarele de activitate cu rezultatele cele mai slabe în țările în curs de dezvoltare. Love and Irani (2004) au efectuat un sondaj asupra unor societăți din domeniul construcțiilor prin care au evaluat beneficiile și costurile acestora, prin prisma implementării tehnologiei informației. Pheng and Chuan (2006) au abordat o serie de aspecte referitoare la factorii de mediu și performanța obținută de managerii de proiect din industria construcțiilor. Pacheco-Torgal (2014) a abordat cazul materialelor de construcție legate de eficiența energetică și a materialelor capabile să reutilizeze un conținut ridicat de deșeuri. Testa, Iraldo and Frey (2011) au prezentat efectul reglementărilor legale din domeniul mediului asupra performanței firmelor din sectorul construcțiilor.

Metodologie

În vederea ușurării înțelegerii studiului efectuat am redat în continuare unele aspectele metodologice utilizate de Institutul Național de Statistică și Eurostat. Astfel, sursa datelor o constituie capitolul VAL (Valoarea lucrărilor de construcții realizate în antrepriză, în țară, pe elemente de structură și pe obiecte de construcții) din Cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt în construcții (CON TS), în conformitate cu Regulamentul Consiliului European nr. 1165/1998, Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr. 1158/2005 și Regulamentul Comisiei Europene nr. 1503/2006 cu privire la statisticile pe termen scurt.

În ceea ce privește valoarea lucrărilor de construcții executate cuprinde lucrări de construcții noi, reparații capitale și lucrări de întreținere și reparații curente realizate de operatorii economici cu activitate principală în

domeniu (secțiunea F din CAEN rev.2). Acest indicator se referă la lucrările de construcții terminate pe stadii fizice.

Construcțiile noi reprezintă rezultatul acelor activități care determină direct crearea de noi spații (de locuit sau cu altă utilizare) sau crearea de noi structuri la construcțiile civile existente.

Lucrările de reparații capitale la construcții existente reprezintă complexul de lucrări care se execută la clădiri și construcții existente după expirarea fiecărui ciclu de funcționare prevăzut în normativele tehnice și care au ca scop menținerea caracteristicilor tehnico-economice ale construcțiilor pe întreaga durată de serviciu normată.

Lucrările de întreținere și reparații curente la clădiri și construcții existente reprezintă ansamblul de operații (zugrăvire, vopsire, repararea unor părți neînsemnate) ce se realizează la o construcție existentă pentru a asigura continuitatea folosirii ei, împiedicarea unei uzuri rapide și prelungirea duratei de funcționare.

Lucrările de construcții pot fi executate la clădiri rezidențiale, adică cele destinate exclusiv, sau în principal, pentru locuit (peste 50% din spațiul locuibil sau din volumul construit este utilizat pentru locuit), clădiri nerezidențiale, adică cele destinate exclusiv, sau în principal, altor scopuri decât cele rezidențiale (hale industriale, magazine, cinematografe, birouri, spații administrative etc.), construcții ingineresti, adică obiecte de construcții care nu îndeplinesc caracteristicile de clădiri și au ca scop crearea condițiilor pentru realizarea activităților de producție sau desfășurarea activităților social-culturale (drumuri, căi ferate, poduri, aeroporturi, stadioane etc.)

În ceea ce privește cercetarea statistică, aceasta este de tip selectiv. Tipul de sondaj utilizat și procedeul de extragere a eșantionului este cel al sondajului stratificat cu selecție aleatoare simplă fără revenire în cadrul fiecărui strat, în care variabilele de stratificare sunt reprezentate de activitatea economică și clasa de mărime a întreprinderii în funcție de numărul de salariați. Datorită necesităților privind comparabilitatea rezultatelor pe grupe de activități omogene cât și la nivel de întreprindere de la o perioadă la alta, categoria operatorilor economici cu potențial economic ridicat (50 de salariați și peste), se cercetează exhaustiv. Baza de selecție a eșantionului asigură o reprezentativitate calculată după cifra de afaceri de 95,25% din mulțimea totală a unităților active. Datele se colectează de la circa 2100 operatori economici cu activitate principală de construcții. Volumul de eșantionare s-a determinat impunând, la nivel țară, o precizie a estimațiilor de $\pm 3\%$, la un nivel de încredere de 95%.

Indicii de volum în construcții se determină prin deflatarea datelor valorice cu indicii de cost în construcții pe elemente de structură și pe obiecte

de construcții. Indicii de volum în construcții sunt calculați pe total ramură construcții (secțiunea F CAEN Rev.2), pe elemente de structură (lucrări de construcții noi, reparații capitale și lucrări de întreținere și reparații curente) și pe obiecte de construcții (clădiri rezidențiale, clădiri nerezidențiale și construcții ingineresti).

Indicii lucrărilor de construcții pe total se calculează ca medie aritmetică ponderată a indicilor pe elemente de structură sau a indicilor pe obiecte de construcții. Ponderile utilizate la agregare sunt calculate pe baza cifrei de afaceri conform rezultatelor Anchetei Structurale în Întreprinderi din anul de referință (2015).

Indicii de cost în construcții, utilizați la deflatarea datelor valorice, sunt calculați ca medie ponderată a indicilor de preț ai materialelor de construcții, ai utilajelor din construcții, ai cheltuielilor de transport și ai cheltuielilor indirecte precum și a indicelui câștigului salarial nominal brut. Ponderile utilizate pentru agregare reprezintă structura cheltuielilor în construcții rezultată pe baza anchetelor statistice specifice realizate cu periodicitate de 5 ani (ultima realizată pentru anul de bază 2015).

Indicii de cost în construcții sunt calculați pe total ramură construcții (secțiunea F CAEN Rev.2), pe elemente de structură (lucrări de construcții noi, reparații capitale și lucrări de întreținere și reparații curente) și pe obiecte de construcții (clădiri rezidențiale, clădiri nerezidențiale și construcții ingineresti).

Pe lângă indicii de volum în construcții (serie brută), se calculează lunar și indici ajustați cu numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate prin metoda regresivă, metodă recomandată de regulamentele europene referitoare la indicatorii pe termen scurt (Regulamentul Consiliului 1165/1998). Pentru ajustarea seriilor de date s-a folosit pachetul de programe JDEMETRA+ v2.2.0 (metoda TRAMO/SEATS), care realizează estimarea efectului numărului de zile lucrătoare diferit de la o lună la alta și efectului calendarului (an bisect și alte sărbători naționale) precum și identificarea și corectarea valorilor extreme (schimbări de nivel ocazionale, tranzitorii sau permanente) și interpolarea valorilor lipsă. Seria ajustată cu numărul de zile lucrătoare s-a obținut prin eliminarea din seria brută a acestor efecte, cu ajutorul unor coeficienți de corecție, stabiliți în funcție de modelul de regresie folosit (aditiv sau multiplicativ).

Stabilirea modelelor de regresie folosite pentru fiecare serie implică recalcularea seriilor ajustate diseminate anterior (recalculare datorată modificării modelelor adoptate, numărului de regresori folosit și numărului de observații disponibile).

Ajustarea nivelurilor agregate s-a realizat prin metoda directă care presupune ajustarea directă a seriilor agregate. Utilizarea metodei directe

poate conduce la unele inconsistențe în seriile de date (respectiv, agregatele să nu fie cuprinse întotdeauna între valorile componentelor din care provin).

Calculul indicilor lucrărilor de construcții față de luna precedentă sau față de luna corespunzătoare din anul precedent, pornind de la indicii cu bază fixă (anul 2015=100), se realizează astfel: *indicii indicilor lucrărilor de construcții față de luna precedentă* prin împărțirea indicelui cu bază fixă (anul 2015=100) al lunii respective la indicele cu bază fixă (anul 2015=100) al lunii precedente, înmulțit cu 100 și *indicii indicilor lucrărilor de construcții față de luna corespunzătoare din anul precedent* prin împărțirea indicelui cu bază fixă (anul 2015=100) al unei anumite luni din anul respectiv la indicele cu bază fixă (anul 2015=100) al aceleiași luni din anul precedent, înmulțit cu 100.

Date, rezultate și discuții

În luna februarie a anului 2023, s-au eliberat 2.571 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale, înregistrând astfel o creștere cu 23,7% față de luna ianuarie a aceluiași an și o scădere cu 27,4% față de luna februarie 2022. În perioada 1.01 – 28.02.2023, s-au eliberat 4.650 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale, în scădere cu 23,7% față de perioada similară a anului 2022. În tabelul numărul 1 sunt prezentate datele referitoare la situația autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri în luna februarie 2023, comparativ cu luna precedentă și luna similară din anul 2022.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri

Tabel 1

		Autorizații pentru clădiri rezidențiale			Autorizații pentru clădiri nerezidențiale					
					clădiri administrative			alte clădiri nerezidențiale		
		feb. 2022	ian. 2023	feb. 2023	feb. 2022	ian. 2023	feb. 2023	feb. 2022	ian. 2023	feb. 2023
TOTAL	număr	3542	2079	2571	13	7	5	527	397	494
	Suprafața utilă - mp -	803035	560129	796996	39694	1396	13080	390102	226489	343558
Mediul urban	număr	1098	615	797	8	3	2	176	133	163
	Suprafața utilă - mp -	398354	307887	495649	37045	874	12458	241445	131375	216218
Mediul rural	număr	2444	1464	1774	5	4	3	351	264	331
	Suprafața utilă - mp -	404681	252242	301347	2649	522	622	148657	95114	127340

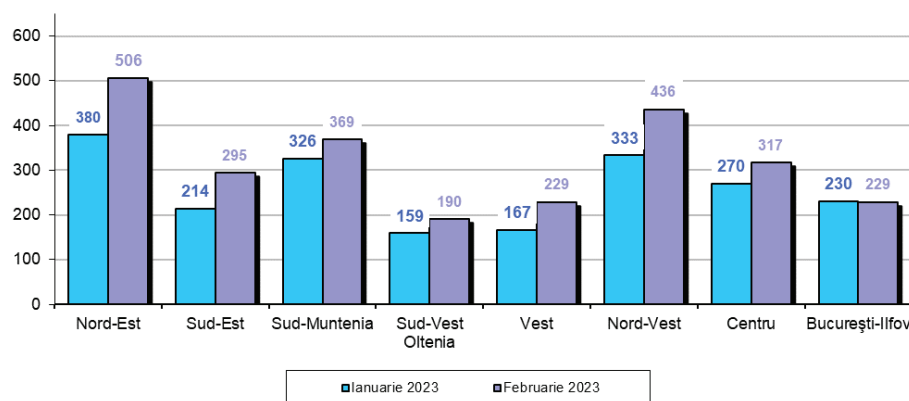
Sursa: Comunicat INS nr. 79 / 31 martie 2023

Interpretând datele prezentate în tabelul numărul 1 constatăm faptul că în luna februarie a anului 2023 s-au eliberat 2.571 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale, adică o creștere de 23,7% față de luna ianuarie 2023, cu o suprafață utilă totală de 796.996 mp (+42,3%).

În graficul numărul 1 este schițată situația care reflectă autorizațiile de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale, pe regiuni de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și ianuarie 2023.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale, pe regiuni de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și ianuarie 2023 (număr)

Grafic 1

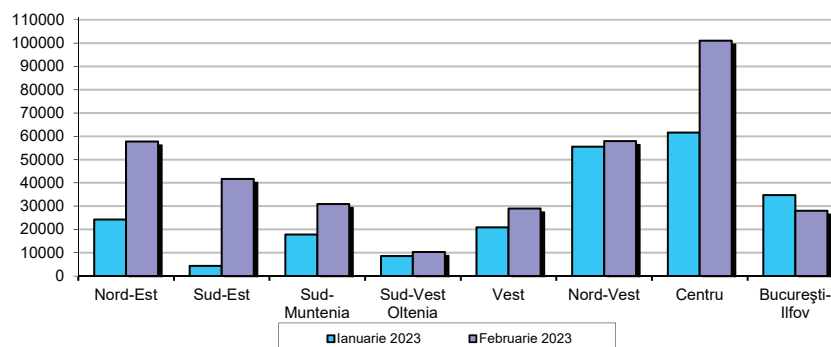

Din totalul autorizațiilor de construire pentru clădiri rezidențiale 69,0% sunt pentru zona rurală. În aceeași lună se evidențiază o creștere a numărului de autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale comparativ cu luna precedentă (+492 autorizații). În profil teritorial, această creștere este reflectată în următoarele regiuni de dezvoltare: Nord-Est (+126 autorizații), Nord-Vest (+103), Sud-Est (+81), Vest (+62), Centru (+47), Sud-Muntenia (+43) și Sud-Vest Oltenia (+31). O scădere nesemnificativă s-a înregistrat în regiunea de dezvoltare București-Ilfov (-1 autorizație).

În graficul numărul 2 este prezentată situația autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri nerezidențiale, pe regiuni de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și ianuarie 2023.

**Autorizații de construire eliberate pentru clădiri nerezidențiale,
pe regiuni de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și ianuarie 2023
(suprafață utilă - mp)**

Grafic 2

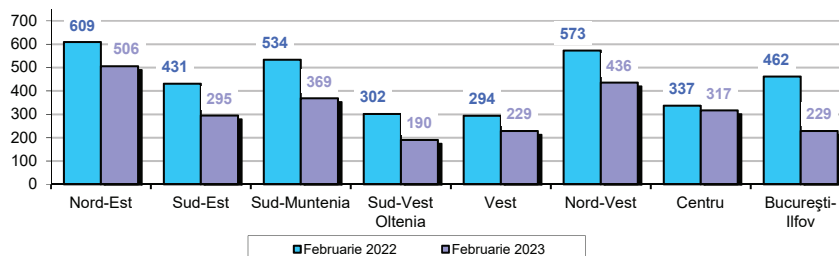

Se constată faptul că în luna februarie 2023 s-au eliberat 499 autorizații de construire pentru clădiri nerezidențiale (+23,5% față de luna ianuarie 2023), în suprafață utilă totală de 356.638 mp (+56,5%). Comparativ cu luna precedentă, în luna februarie 2023 s-a înregistrat o creștere a suprafeței utile la autorizațiile de construire eliberate pentru clădirile nerezidențiale (+128.753 mp). În profil teritorial, această creștere este reflectată în următoarele regiuni de dezvoltare: Centru (+39.396 mp), Sud-Est (+37.276), Nord-Est (+33.517), Sud-Muntenia (+13.115), Vest (+8.044), Nord-Vest (+2.474) și Sud-Vest Oltenia (+1.645). Scădere s-a înregistrat în regiunea de dezvoltare București-Ilfov (-6.714 mp).

În graficul numărul 3 este prezentată situația autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale, pe regiuni de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și februarie 2022.

**Autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale, pe regiuni
de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și februarie 2022 (număr)**

Grafic 3

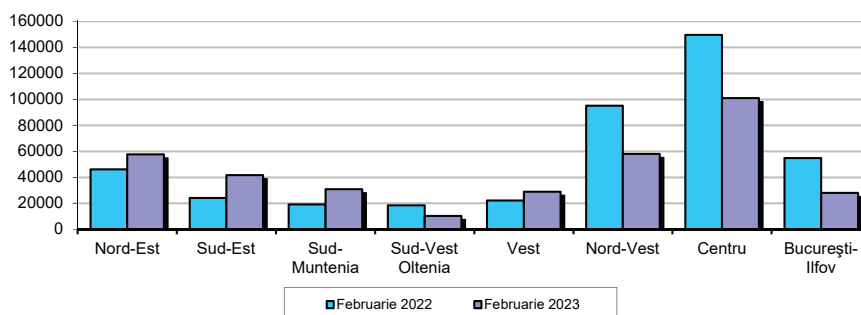

Se constată faptul că în luna februarie 2023 se evidențiază o scădere atât a numărului de autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale (-27,4%) cât și a suprafeței utile totale (-0,8%), comparativ cu luna februarie 2022. În profil teritorial, această scădere a numărului de autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale (-971 autorizații) este reflectată în toate regiunile de dezvoltare: București-Ilfov (-233 autorizații), Sud-Muntenia (-165), Nord-Vest (-137), Sud-Est (-136), Sud-Vest Oltenia (-112), Nord-Est (-103), Vest (-65) și Centru (-20).

În graficul numărul 4 este prezentată situația autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri nerezidențiale, pe regiuni de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și februarie 2022.

**Autorizații de construire eliberate pentru clădiri nerezidențiale,
pe regiuni de dezvoltare, în lunile februarie 2023 și februarie 2022
(suprafață utilă - mp)**

Grafic 4

Analizând datele comparativ cu luna februarie 2022, în luna februarie 2023, s-a înregistrat o scădere atât a numărului de autorizații de construire eliberate pentru clădiri nerezidențiale (-7,6%), cât și a suprafeței utile totale (-17,0%). În profil teritorial, această scădere a suprafeței utile la autorizațiile de construire eliberate pentru clădirile nerezidențiale (-73.158 mp) este reflectată în următoarele regiuni de dezvoltare: Centru (-48.564 mp), Nord-Vest (-37.208), București-Ilfov (-26.740) și Sud-Vest Oltenia (-8.290). Creșteri s-au înregistrat în următoarele regiuni de dezvoltare: Sud-Est (+17.601 mp), Sud-Muntenia (+11.698), Nord-Est (+11.653) și Vest (+6.692).

Concluzii

Din studiul efectuat și prezentat în acest articol se desprind o serie de concluzii. În primul rând, domeniul construcțiilor se va dezvolta în strânsă concordanță cu evoluția întregii activități economico-sociale din țară, în sensul că acele construcții pentru spații de birouri din domeniul afacerilor, locuințe, extinderea unor obiective economice se fac pe bază de investiții și acestea nu se pot realiza decât pe baza unui studiu anticipat asupra perspectivei viitoare.

O altă concluzie este aceea că investițiile s-au diminuat și mai mult în primul trimestru al anului 2023, influențat de cadrul concret al economiei și al cadrului legislativ, dar și datorită unor convulsii social-politice, care trenează și-i determină pe investitori să fie mai atenți la modul în care plasează capital nou pe piața românească.

Bibliografie

1. Cho, D.H. and Son, J.M. (2012). *Job Embeddedness and Turnover Intentions: An Empirical Investigation of Construction IT Industries*. International Journal of Advanced Science and Technology, 40, March 2012, 101-110
 2. Herrendorf, B. and Akos, V. (2012). *Which Sectors Make Poor Countries so Unproductive?*, Journal of the European Economic Association, 10 (2), 323-341
 3. Love, P. and Irani, Z. (2004). *An exploratory study of information technology evaluation and benefits management practices of SMEs in the construction industry*. Information & Management, 42 (1), 227-242
 4. Pacheco-Torgal, F. (2014). *Eco-efficient construction and building materials research under the EU Framework Programme Horizon 2020*. Construction and Building Materials, 51, 151-16
 5. Pheng, L.S. and Chuan, Q.T. (2006). *Environmental factors and work performance of project managers in the construction industry*. International Journal of Project Management, 24 (1), 24-37
 6. Testa, F., Iraldo, F. and Frey, M. (2011). *The effect of environmental regulation on firms' competitive performance: The case of the building & construction sector in some EU regions*. Journal of Environmental Management, 92 (9), 2136-2144
- *** <https://insse.ro/cms>

INVESTMENT IN CONSTRUCTION

Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD (*madalinagabriela_angel@yahoo.com*)

Artifex University of Bucharest

Alexandra PETRE PhD Student (*alexandra.olteanu.s1@anaf.ro*)

Bucharest University of Economic Studies

Daniel DUMITRU PhD Student (*dumitru.teticdaniel@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

In this article the authors aimed to highlight the importance of investments in this branch of the national economy. Of course, the construction sector in Romania has an upward evolution. Even during the economic and financial crisis of 2008 -2010, due to the investment programs, the specific conditions involved in constructions, as well as the anticipated financing made, increased and had an increased contribution to the realization of the Gross Domestic Product. In this article it is taken into account that the construction field must be encouraged, some forms of investor incentives must be found to ensure that the upward trend is maintained. The sanitary and economic-financial crisis imposed the increase of expenses, inflation determined the same meaning, context in which the value of constructions, especially in the field of housing, office spaces has increased so that we can speak of a price explosion in this area. The formula must be found to ensure the continuation of this activity within the limits imposed by, of course, the financial source available to the companies, but also to the Romanian state.

Keywords: construction, investments, inflation, national economy.

JEL classification: E20, E30

Introduction

In the analysis on the evolution of construction works in Romania, we took into account the situation of permits for residential and non-residential buildings in February 2023, which we analyzed compared to the similar period from 2022.

The analysis also went to the construction permits issued for residential buildings, by development region, in February 2023 and January 2023, finding that 69% are for the rural area. At the same time, on construction objectives (residential, non-residential and engineering) we presented a structural analysis highlighting that in the field of residential ones much better results were obtained due to the investment of private capital.

We mention that when the health crisis started, there were investment objectives already financed, staff employed specifically for the qualifications

required in this field, and after the end of these investments, it was more difficult to find sources of financing for new objectives, meaning that we have decreases in all chapters and this is revealed in the structural analysis carried out.

In this article we have made extensive use of graphical representations and data series precisely to understand why in certain periods the activity stagnates, the resources diminish and why the results are still decreasing compared to the year 2022.

Literature review

The constructions is one of the pillars on which the evolution of a nation's economy is based, and a number of researchers have turned their attention to this topic. Thus, Cho and Son (2012) studied the link between the integration of employees in the construction IT industry into the workplace and the evolution of turnover. Herrendorf and Akos (2012) tried to identify which sectors of activity with the worst results in developing countries. Love and Irani (2004) conducted a survey of some companies in their construction fielding which they assessed the benefits and their costs in terms of information technology implementation. Pheng and Chuan (2006) addressed a number of issues related to environmental factors and the performance achieved by project managers in the construction industry. Pacheco-Torgal (2014) addressed the case of building materials related to energy efficiency and materials capable of reusing a high waste content. Testa, Iraldo and Frey (2011) presented the effect of environmental legal regulations on the performance of companies in the construction sector.

Methodologies

In order to facilitate the understanding of the study carried out, we have presented below some methodological aspects used by the National Institute of Statistics and Eurostat. Thus, the data are chapter VAL (Value of construction works carried out in the enterprise, in the country, on structural elements and on construction objects) of the Monthly statistical research on short-term indicators in construction (CONTS), in accordance with the European Council Regulation No 1165/1998, the Council and European Parliament Regulation No 1158/2005 and the European Commission Regulation No 1503/2006 on the term statistics short.

Regarding the value of the executed construction works, it includes new construction works, capital repairs and current maintenance and repair works carried out by the economic operators with main activity in the field (section F of NACE rev.2). This indicator refers to the construction works finished on physical stages.

New constructions are the result of those activities that directly determine the creation of new spaces (for living or with other use) or the creation of new structures for existing civil constructions.

The capital repair works for the existing constructions represent the complex of works that are executed on existing buildings and constructions after the expiry of each operating cycle stipulated in the technical norms and which have as purpose the maintenance of the technical and economic characteristics of the constructions throughout the normal service period.

Current maintenance and repair work on existing buildings and constructions represent the set of operations (painting, painting, repair of insignificant parts) that are carried out on an existing construction to ensure the continuity of its use, preventing a rapid wear and prolongation of the service life.

The construction works can be carried out at residential buildings, i.e. those intended exclusively, or mainly, for living (over 50% of the habitable space or of the volume built is used for living), non-residential buildings, i.e. those intended exclusively for, or mainly, other purposes than residential ones (industrial halls, shops, cinemas, offices, administrative spaces, etc.), engineering constructions, i.e. construction objects that do not meet the characteristics of buildings and are aimed at creating conditions for carrying out production activities or carrying out social-cultural activities (roads, railways, bridges, airports, stadiums, etc.)

As far as statistical research is concerned, it is of a selective type. The type of survey used and the procedure of sample extraction is that of the stratified survey with simple random selection without return within each layer, in which the stratification variables are represented by the economic activity and the size class of the enterprise according to the number of employees. Due to the needs regarding the comparability of the results by homogeneous groups of activities as well as at the level of the enterprise from one period to another, the category of economic operators with high economic potential (50 employees and over) is investigated exhaustively. The selection base of the sample ensures a representativeness calculated by turnover of 95.25% of the total set of active units. The data is collected from about 2100 economic operators with main construction activity. The sampling volume was determined by imposing, at the country level, an accuracy of estimates of $\pm 3\%$, at a level of confidence of 95%.

The volume indices in constructions are determined by deflating the value data with cost indices in constructions on structural elements and on construction objects. The volume indices in constructions are calculated on the total construction branch (section F CAEN Rev.2), on structural elements (new construction works, capital repairs and current repair works) and on

construction objects (residential buildings, non-residential buildings and engineering constructions).

The indices of the construction work on the total are calculated as a weighted arithmetic average of the indices on structural elements or of the indices on construction objects. The weights used for aggregation are calculated on the basis of turnover according to the results of the Structural Survey in Enterprises for the reference year (2015).

The cost indices in constructions, used to deflate the value data, are calculated as a weighted average of the price indices of construction materials, construction equipment, transport and indirect expenses, as well as of the index of the gross nominal earnings. The weights used for aggregation represent the structure of construction expenditures resulting from the specific statistical surveys carried out with a periodicity of 5 years (the last one made for the base year 2015).

The cost indices in constructions are calculated on the total construction branch (section F CAEN Rev.2), on structural elements (new construction works, capital repairs and maintenance and current repair works) and on construction objects (residential buildings, non-residential buildings and engineering constructions).

In addition to the volume indices in constructions (gross series), indices adjusted for the number of working days and seasonality are also calculated on a monthly basis by the regressive method, a method recommended by the European regulations on short-term indicators (Council Regulation 1165/1998). For the adjustment of the data series, the JDEMETRA+ v2.2.0 software package (TRAMO/SEATS method) was used, which performs the estimation of the effect of the number of working days different from one month to another and the effect of the calendar (leap year and other national holidays) as well as the identification and correction of extreme values (occasional, transient or permanent level changes) and the interpolation of the missing values. The series adjusted for the number of working days was obtained by eliminating these effects from the gross series by means of correction coefficients, established according to the regression model used (additive or multiplicative).

The determination of the regression models used for each series involves the recalculation of the previously disseminated adjusted series (recalculation due to the modification of the adopted models, the number of regressors used and the number of available observations).

The adjustment of the aggregated levels was made by the direct method involving the direct adjustment of the aggregated series. The use of the direct method may lead to some inconsistencies in the data series (i.e. the aggregates are not always included in the values of the components from which they originate).

The needle of the indices of construction works compared to the previous month or to the corresponding month of the previous year, starting from the fixed-base indices (year 2015 = 100), is made as follows: *the indices of construction works compared to the previous month* by dividing the fixed-base index (year 2015 = 100) of that month by the fixed-base index (year 2015 = 100) of the previous month, multiplied by 100 and *the indices of the indices of construction works compared to the corresponding month of the previous year* by dividing the fixed-base index (year 2015 = 100) of a given month of that year by the fixed-base index (year 2015 = 100) of the same month of the previous year, multiplied by 100.

Data, results and discussions

In February of 2023, 2 were released. 571 building permits for residential buildings, thus restoring an increase of 23.7% compared to January of the same year and a decrease of 27.4% compared to February 2022. In period 1. 01 – 28. 02.2023, 4 have been released. 650 building permits for residential buildings, down by 23.7% compared to the same period of 2022. Table number 1 shows the data on the situation of their building permits issued for buildings in February 2023, compared to the previous month and the similar month of 2022.

Building permits issued for buildings

Table 1

		Permits for residential buildings			Permits for non-residential buildings					
					administrative buildings			other non-residential buildings		
		feb. 2022	ian. 2023	feb. 2023	feb. 2022	ian. 2023	feb. 2023	feb. 2022	ian. 2023	feb. 2023
TOTAL	number	3542	2079	2571	13	7	5	527	397	494
	Useful area - mp -	803035	560129	796996	39694	1396	13080	390102	226489	343558
Urban	number	1098	615	797	8	3	2	176	133	163
	Useful area - mp -	398354	307887	495649	37045	874	12458	241445	131375	216218
Rural	number	2444	1464	1774	5	4	3	351	264	331
	Useful area - mp -	404681	252242	301347	2649	522	622	148657	95114	127340

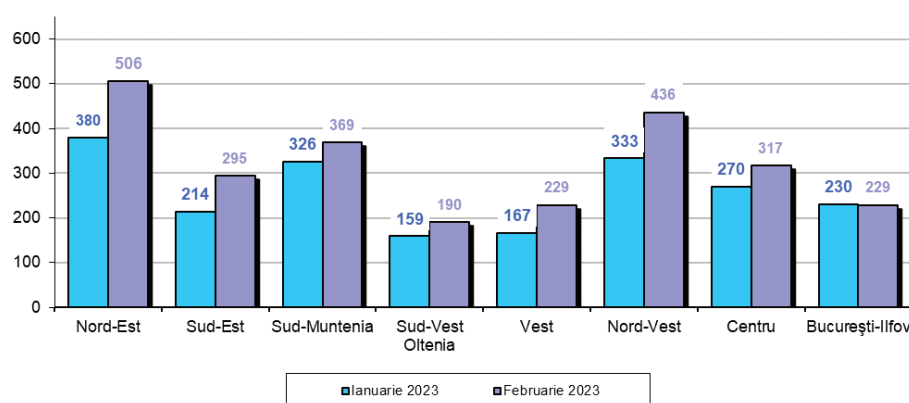
Source: NIS press release nr. 79 / 31 March 2023

Interpreting the data presented in table number 1 we find that in February of 2023, 2 were released. 571 building permits for residential buildings, i.e. an increase of 23.7% compared to January 2023, with a total useful area of 796. 996 sqm (+42.3%).

Chart number 1 outlines the situation that reflects the construction facilities issued for residential buildings, by development regions, in February 2023 and January 2023.

Building permits issued for residential buildings, by development region, in February 2023 and January 2023 (number)

Graphic 1

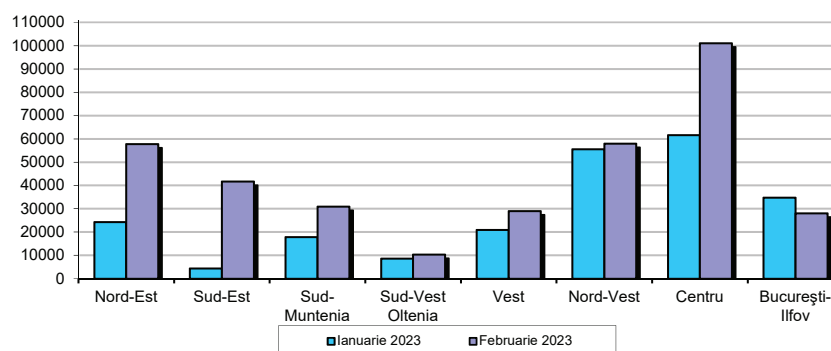

Of the total building permits for residential buildings, 69.0% are for rural areas. In the same month, there is an increase in the number of building permits issued for residential buildings compared to the previous month (+492 permits). In territorial profile, this growth is reflected in the following development regions: North-East (+126 permits), North-West (+103), South-East (+81), West (+62), Center (+47), South-Muntenia (+43) and South-West Oltenia (+31). An insignificant fall was registered in the Bucharest-Ilfov development region (-1 authorization).

Chart number 2 shows the situation of their construction authorities released for non-residential buildings, by development regions, in February 2023 and January 2023.

Building permits issued for non-residential buildings, by development regions, in February 2023 and January 2023 (suprafata util - sqm)

Chart 2

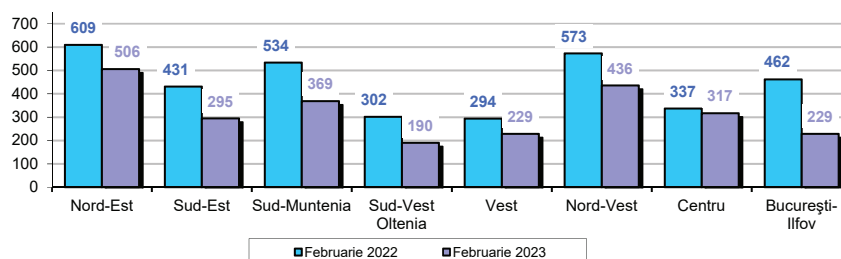

It is established that in February 2023, 499 building permits were issued for non-residential buildings (+23.5% compared to January 2023), with a total useful area of 356. 638 sqm (+56.5%). Compared to the previous month, in February 2023 there was an increase in the useful area of the building permits issued for non-residential buildings (+128. 753 sq.m.). In territorial profile, this increase is reflected in the following development regions: Center (+39. 396 sqm), South-East (+37. 276), Northeast (+33. 517), South Muntenia (+13. 115), West (+8. 044), Northwest (+2. 474) and South-West Oltenia (+1. 645). Decrease was registered in the Bucharest-Ilfov development region (-6. 714 sq.m.).

Chart number 3 shows the situation of their construction facilities released for residential buildings, by development regions, in February 2023 and February 2022.

Building permits issued for residential buildings, by development region, in February 2023 and February 2022 (number)

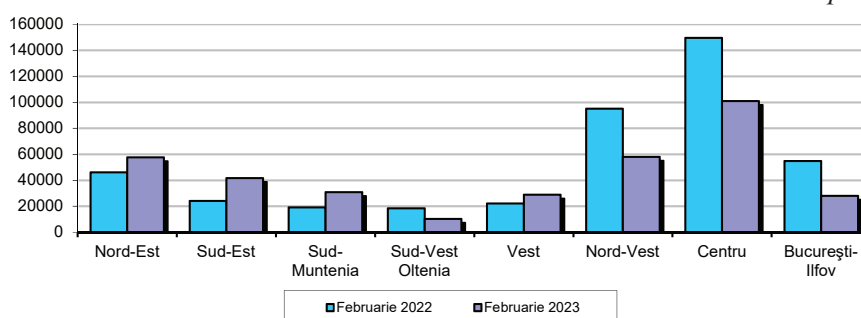
Graph 3

It is noted that in February 2023 there is a decrease both in the number of building permits issued for residential buildings (-27.4%) and in the total usable area (-0.8%), compared to February 2022. In the territorial profile, this decrease in the number of building permits issued for residential buildings (-971 permits) is reflected in all development regions: Bucharest-Ilfov (-233 permits), South-Muntenia (-165), North-West (-137), South-East (-136), South-West Oltenia (-112), North-East (-103), West (-65) and Center (-20). Chart number 4 shows the situation of their construction authorities released for non-residential buildings, by development regions, in February 2023 and February 2022.

Building permits issued for non-residential buildings, by development regions, in February 2023 and February 2022 (usable area - sqm)

Graphic 4

Analyzing the data in comparison with February 2022, in February 2023, there was a decrease both in the number of building permits issued for non-residential buildings (-7.6%), and in the total usable area (-17.0%). In territorial profile, this decrease in the useful area for building permits issued for non-residential buildings (-73. 158 sq.m. is reflected in the following development regions: Center (-48. 564 sq.m), Northwest (-37. 208), Bucharest-Ilfov (-26. 740) and South-West Oltenia (-8. 290). Increases were registered in the following development regions: South-East (+17. 601 sqm), Sud-Muntenia (+11. 698), Northeast (+11. 653) and West (+6. 692).

Conclusions

From the study carried out and presented in this article, a number of conclusions emerge. First of all, the construction field will develop in close accordance with the evolution of the entire economic and social activity in the country, in the sense that those constructions for office spaces in the field of

business, housing, the extension of economic objectives are made on the basis of investments and these can only be achieved on the basis of an anticipated study on the future perspective.

Another conclusion is that investments decreased even more in the first quarter of 2023, influenced by the concrete framework of the economy and the legislative framework, but also due to socio-political convulsions, which drag on and determine investors to be more attentive to the way in which they place new capital on the Romanian market.

Bibliography

1. Cho, D.H. and Son, J.M. (2012). *Job Embeddedness and Turnover Intentions: An Empirical Investigation of Construction IT Industries*. International Journal of Advanced Science and Technology, 40, March 2012, 101-110
 2. Herrendorf, B. and Akos, V. (2012). *Which Sectors Make Poor Countries so Unproductive?*, Journal of the European Economic Association, 10 (2), 323–341
 3. Love, P. and Irani, Z. (2004). *An exploratory study of information technology evaluation and benefits management practices of SMEs in the construction industry*. Information & Management, 42 (1), 227-242
 4. Pacheco-Torgal, F. (2014). *Eco-efficient construction and building materials research under the EU Framework Programme Horizon 2020*. Construction and Building Materials, 51, 151-16
 5. Pheng, L.S. and Chuan, Q.T. (2006). *Environmental factors and work performance of project managers in the construction industry*. International Journal of Project Management, 24 (1), 24-37
 6. Testa, F., Iraldo, F. and Frey, M. (2011). *The effect of environmental regulation on firms' competitive performance: The case of the building & construction sector in some EU regions*. Journal of Environmental Management, 92 (9), 2136-2144
- *** <https://insse.ro/cms>

Structura organizatorică și principalele funcții ale componentelor structurale ale diviziunii întreprinderii pentru asigurarea securității economice

Associate professor Nataliia Zgadova, PhD

Department of economic theory and financial and economic security, Odessa National Academy of Food Technologies, Ukraine

Yevhenii HURINOVYCH,

Applicant, Odessa National Academy of Food Technologies, Ukraine

Abstract

Articolul investighează importanța structurilor industriale integrate în economia internă. Este dată viziunea esenței conceptului de securitate economică a structurii industriale integrate. Sunt indicate principalele componente funcționale ale securității economice ale structurii industriale integrate și sunt prezentate caracteristicile acestora. De asemenea, este avut în vedere faptul că securitatea economică a IPS este un concept complex, care include subiecte, obiecte și actorii săi în special. Totodată sunt avute în vedere rezultatele financiare ale activității și a stării financiare și economice a IPS în condițiile moderne de afaceri.

Cuvinte cheie: *securitate economică a structurii industriale integrate, actor, componentă funcțională a securității economice a structurii industriale integrate, amenințări.*

Introducere

Este dificil de supraestimat rolul structurilor industriale integrate (în continuare IPS) în economia internă. Chiar și în vremuri de criză economică, sectorul privat produce aproape o treime din PIB-ul țării, aproximativ 3/4 din bunurile materiale consumate de populație și asigură locuri de muncă pentru aproape jumătate din populația Ucrainei.

Aparatul conceptual și categoric al securității economice este în curs de formare, dezvoltare și îmbunătățire. Acest proces are mai multe fațete și acoperă toate aspectele securității economice nu numai obiectiv, ci și subiectiv, reflectând creativitatea științifică și influențând evoluția intereselor științifice și căutările atât ale oamenilor de știință individuali, cât și ale colectivelor, școlilor științifice. Astfel, știința internă a efectuat cercetări amănunțite asupra

securității economice a statului, a regiunii și a întreprinderii, dar problema securității economice a IPS și a componentelor sale funcționale a fost luată în considerare doar fragmentar.

Date, rezultate și discuții

Cercetarea securității economice a unităților constitutive

Securitatea economică a IPS este un concept complex, care include subiecte, obiecte și mecanismul de implementare a securității IPS în general, și actorii săi în special. Sistemul de securitate economică al IPS și al fiecăruia dintre actorii săi este individual, completitatea și eficacitatea acestuia depind de un număr mare de factori, atât interacțiunile externe, cât și interne. Elementele sunt părți constitutive ale oricărui sistem. Unul dintre elementele securității economice a IPS este componentele sale funcționale - aceasta este o colecție a principalelor direcții ale securității sale economice, care diferă semnificativ unele de altele în ceea ce privește conținutul lor.

Pentru cercetări ulterioare a problemelor principalelor componente funcționale ale securității economice a IPS, considerăm că este oportun să luăm în considerare studiul principalelor componente funcționale ale securității economice a întreprinderii, ținând cont de lipsa unor studii amănunțite ale componentele funcționale ale securității economice a IPS.

Pozițiile cercetătorilor privind alocarea componentelor securității economice a întreprinderii nu au ajuns la unitate. I.B. are o abordare restrânsă. Degtyarova, care evidențiază componente precum interfața de piață și componentele informaționale. Cu toate acestea, majoritatea autorilor (N.V. Shtamburg, O.S. Ivanilov, V.L. Ortynskyi, I.S. Kernyskyi, Z.B. Zhivko, M.I. Kernyskyi, M.O. Zhivko, N. H. Meheda, M. Gorban) disting următoarele componente: financiar; intelectual și personal; tehnic și tehnologic; politice și juridice; informativ; ecologic; putere [5.6.10].

S.M. Ilyashenko susține că merită adăugată și o componentă de interfață, care caracterizează fiabilitatea interacțiunii cu contrapărțile economice ale companiei. O amenințare la adresa acestei componente a securității economice a întreprinderilor o reprezintă posibilele schimbări neprevăzute ale condițiilor de interacțiune cu contrapărțile economice: furnizori, intermediari comerciali și de vânzări, investitori, consumatori [12].

Considerăm că studiile menționate mai sus pot fi utilizate doar la nivelul actorilor IPS, care fac parte din acesta, dar la nivelul IPS în sine, cercetarea necesită o rafinare semnificativă. Astfel, în ciuda interesului suficient al oamenilor de știință și al practicienilor în problemele securității economice a IPS, tema distingerii componentelor funcționale ale securității

economice a IPS nu poate fi considerată pe deplin dezvoltată. Pe baza studiilor menționate mai sus și a specificului activității IPS[4].

Să luăm în considerare mai detaliat principalele componente funcționale menționate mai sus ale securității economice a IPS. Trebuie menționat că fiecare dintre componentele funcționale enumerate mai sus ale securității economice a IPS se caracterizează prin propriul conținut, un set de criterii funcționale și metode de furnizare.

Analiza izvoarelor literare [1.2.3.5.6.11.13] arată că, în ciuda diverselor abordări ale interpretării conceptului de „securitate economică” și selecției diferitelor sale componente, dintre componentele funcționale ale unui nivel adecvat de securitate economică, componenta financiară este considerată cea conducătoare și decisivă, întrucât în condițiile pieței condițiile economice, finanțele reprezintă „motorul” oricărui sistem economic. Starea financiară și economică a IPS se caracterizează prin gradul de rentabilitate și cifra de afaceri a capitalului, stabilitatea financiară și dinamica structurii surselor de finanțare, capacitatea de a achita datorii. Este dificil să nu fii de acord cu acest punct de vedere.

O evaluare corectă a rezultatelor financiare ale activității și a stării financiare și economice a IPS în condiții moderne de afaceri este absolut necesară conducerii și proprietarilor acestuia, precum și investitorilor, partenerilor, creditorilor și organelor de stat. Slăbirea componentei financiare a securității economice este evidențiată de: o scădere a lichidității actorilor IPS în special, și IPS în ansamblu, o creștere a datoriilor și creanțelor și scăderea stabilității financiare. Serviciile financiare și economice ale întreprinderii sunt responsabile de această componentă a securității economice [6].

Structura generală a procesului de protejare a componentei financiare a securității economice a IPS poate fi reprezentată de următoarele etape: analiza amenințării acțiunilor negative privind componenta politică și juridică a securității economice; evaluarea nivelului actual de furnizare a componentei financiare; evaluarea eficacității prevenirii posibilelor daune din acțiunile negative privind componenta financiară a EBP; implementarea operațională a acțiunilor planificate în procesul de implementare a activității financiare și economice a IPS de către entitatea economică[5].

Componenta intelectuală a securității economice a IPS.

Nivelul adecvat de securitate economică a ISU depinde în mare măsură de inteligența și profesionalismul personalului care lucrează la ISU.

Factorii care afectează negativ componenta intelectuală a securității economice a IPS includ: concedierea angajaților de conducere cu înaltă calificare, ceea ce duce la o slăbire a potențialului intelectual; scăderea

ponderii lucrătorilor ingineri și tehnici și a oamenilor de știință în numărul total de angajați; scăderea activității inventive și raționalizatoare; scăderea nivelului de educație al angajaților. Serviciul de personal și inginerul șef sunt personal responsabili de componenta intelectuală a securității economice la IPS.

O componentă importantă a securității economice este personalul. Un grup profesionist, calificat de manageri este capabil să reorganizeze un ISP cu pierderi, în timp ce managementul necalificat, îndeplinirea slabă a sarcinilor oficiale, lipsa disciplinei de muncă pot duce un ISP profitabil la faliment. Nivelul adecvat de securitate economică depinde în mare măsură de inteligența și profesionalismul personalului care lucrează la IPS. Compoziția personalului afectează direct nivelul de securitate economică a IPS.

Oamenii de știință autohtoni [3.5.6.10.11] subliniază că factorii care afectează negativ componenta de personal sunt împărțiți în amenințări interne și externe. securitatea economică a ISU trebuie atribuită: nerespectării calificărilor angajaților cu cerințele pentru aceștia; calificarea insuficientă a angajaților, organizarea slabă a sistemului de management al personalului; slabă organizare a sistemului de instruire, sistem de motivare inefficient; erori în planificarea resurselor de personal; ieșirea lucrătorilor calificați; angajații sunt concentrați pe rezolvarea sarcinilor tactice interne; angajații sunt orientați să respecte interesele unității; lipsa politicii corporative sau este „slab”; screening de calitate scăzută a candidaților pentru angajare.

Componentele intelectuale și de personal ale securității economice a IPS determină, în primul rând, componenta intelectuală și profesională a personalului. Programul componentelor intelectuale și de personal ale securității economice a IPS ar trebui să acopere atât domeniile de activitate interconectate, cât și independente ale uneia sau alteia entități de afaceri.

Fiecare entitate comercială se caracterizează printr-un set de tehnologii de producție materiale sau intelectuale utilizate în activitățile sale. Calitatea acestor tehnologii și conformitatea lor cu noile standarde mondiale afectează semnificativ eficiența activității IPS și perspectivele de dezvoltare ulterioară a acesteia și, în consecință, asupra asigurării securității economice a IPS. Securitatea tehnică și tehnologică a IPS constă în nivelul de conformitate a tehnologiilor IPS aplicate cu cei mai buni analogi din lume și optimizarea costurilor. Efectele negative asupra acestei componente includ: acțiuni care vizează subminarea potențialului tehnologic al IPS; încălcarea disciplinei tehnologice; învechirea morală a tehnologiilor utilizate.

Amenințările interne ale resurselor la adresa securității tehnice și tehnologice a IPS pot fi considerate o lipsă de investiții externe și interne. Dificultățile în obținerea de împrumuturi pe termen lung de la bănci nu fac

posibilă completarea capitalului de lucru al IPS și direcționarea acestora să actualizeze parcul de echipamente. Toate acestea conduc la utilizarea de echipamente și tehnologii învechite și la o amenințare semnificativă la adresa securității tehnice și tehnologice a IPS. Amenințările interne la adresa siguranței tehnice și tehnologice a IPS sunt organizarea inefficientă a procesului de producție, angajații insuficient calificați, un grad ridicat de eficiență a capitalului fix etc., care la întreprinderile ucrainene este de 60-70% și în unele industrii. ajunge la 80-85%.

Componenta energetică a securității economice a UIP este protecția intereselor actorilor UIP și UIP în ansamblu din sectorul energetic de amenințări implicite și potențiale de natură internă și externă, obținând capacitatea de a satisface diverse nevoile de combustibil și resurse energetice pentru asigurarea activității economice. Creșterea prețurilor la energie, absența contractelor pe termen lung cu furnizorii, eșecul furnizorului sunt amenințări externe la adresa securității economice destul de mari.

Concluzii

Condițiile economiei de piață, în care își desfășoară activitățile ISU, care există sub diverse forme organizatorice și juridice, sunt incerte și imprevizibile.

O criză financiară și economică foarte profundă a creat multe pericole și amenințări pentru IPS. Dezvoltarea în continuare a relațiilor de piață este imposibilă fără studiul aspectelor teoretice și metodologice ale acestei probleme și crearea unui mecanism eficient pentru asigurarea securității economice a sectorului privat, deci problema înțelegerii esenței securității economice a sectorului privat. și definirea clară a elementelor sale constitutive funcționale este urgentă.

Prin urmare, propunem ca securitatea economică a ISU să fie înțeleasă ca fiind capacitatea de a păstra integritatea economico-tehnologică și organizatorică-socială a unei astfel de structuri ca urmare a confruntării și depășirii amenințărilor care există atât în exterior, cât și în interior. mediu, prin armonizarea intereselor actorilor ISU și realizarea unui echilibru al resurselor acestora în timp și spațiu.

Printre principalele componente funcționale ale securității economice a IPS ar trebui incluse următoarele componente funcționale: financiară, intelectuală și de personal, tehnico-tehnologică, politico-juridică, informațional-comunicare, economică externă, energetică, de mediu și forță.

Bibliografie

- [1.] Kozachenko A. V. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения : [монография] / Kozachenko A. V., Ponomarev V. P., Ljashenko A. N. — K.: Lybra, 2003. — 280 s.
- [2.] Ljashenko O. M. Концептуализация управленческой безопасности предприятия : [монография] / O. M. Ljashenko. — Lugans'k: SNU im. V. Dalja, 2011. — 400 s.
- [3.] Systema ekonomichnoi' bezpeky: derzhava, regi-on, pidpryjemstvo : [монография] / [Kozachenko G. V., Ljashenko O. M., Bezbozhnyj V. L. ta in.]. — Lugans'k: Elton-2, 2010. — 326 s.
- [4.] Pylypenko A. A. Strategichna integracija pid-pryjemstv: mehanizm upravlinnja ta modeljuvannja roz-vytku :[монография]/A.A.Pylypenko.—H.: VD „INZhEKT”,2008. — 408 s.
- [5.] Lagovs'ka O. A. Sutnist' investytsijnoi' bezpeky pidpryjemstva ta i'i' misce u systemi ekonomichnoi' bezpeky /O.A.Lagovs'ka,G.V.Berljak//Visnyk Zhytomyrs'kogo derzhavnogo tehnologichnogo universytetu. Ser. : Ekonomichni nauky.-2013.-№4.-S.74-81.-Rezhymdostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2013_4_9.
- [6.] Ortyns'kyj V.L. Ekonomichna bezpeka pidp-ryjemstv, organizacij ta ustanov / V.L. Ortyns'kyj, I.S. Kernyc'kyj, Z.B. Zhyvko – K. : Pravova jednist', 2009. – 544 s.
- [7.] Chorna O. Ju.Zabezpechennja uzgodzhenosti upravlinnja integrovanyimi strukturami promyslovosti jak idg'runtja i'h ekonomichnoi' bezpeky / O. Ju. Cho-rna, O. I. Chornyj // Vcheni zapysky Universytetu eko-nomiky ta prava „KROK”. Zb. nauk. prac'. Vyp. 25. — K.: UEP „KROK”, 2011. — S. 131-137.
- [8.] Materialy svobodnoj jenciklopedii Wikipedia : [Elektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://ru.wikipedia.org/wiki/> 9. Degtjar'ova I.B. Ekonomichna diagnostyka : na-vch. posibnyk / I.B. Degtjar'ova. – Sumy : Sums'kyj derzhavnyj universytet, 2012. – 112 s.
- [9.] Meheda N.G. Skladovi ekonomichnoi' bezpeky pidpryjemstva / N.G. Meheda, M.Gorban'//[Elektronnyjresurs].–Rezhymdostupu : [http://www.rusnauka.com/10_DN_2012/Economics/10_1_07308.doc.htm].
- [10.] Shtamburg N.V. Skladovi ekonomichnoi' bez-peky pidpryjemstva / N.V. Shtamburg // Bjuleten' mizhnarodnogo Nobelivs'kogo ekonomichnogo forumu. – 2011. – № 1 (4). – 492 s. – C. 490–496.
- [11.] Illjashenko S.M. Ekonomichnyj ryzyk : navch. posibnyk / S.M. Illjashenko. – 2-ge vyd., dop. i pererob. – K. : Centr navchal'noi' literatury, 2004. – 220 s.
- [12.] Vlasjuk O. S. Systema ekonomichnoi' bezpeky derzhavy / [O. S. Vlasjuk, A. I. Suhorukov, I. V. Nedin ta in.]; Nac. in-t probl. mizhnar. bezpeky – K. : Stylos, 2010. – 684 c

ORGANIZATIONAL STRUCTURE AND THE MAIN FUNCTIONS OF THE STRUCTURAL COMPONENTS OF THE DIVISION OF THE ENTERPRISE TO ENSURE ECONOMIC SECURITY

Associate professor Nataliia Zgadova, PhD

*Department of economic theory and financial and economic security, Odessa
National Academy of Food Technologies, Ukraine*

Yevhenii HURINOVYCH

Applicant, Odessa National Academy of Food Technologies, Ukraine

Abstract

The article investigates the importance of industrial structures integrated into the domestic economy. The vision of the essence of the concept of economic security of the integrated industrial structure is given. The main functional components of economic security of the integrated industrial structure are indicated and their characteristics are presented. It is also borne in mind that the economic security of IPS is a complex concept, which includes its subjects, objects and actors in particular. At the same time, the financial results of the activity and of the financial and economic condition of IPS in modern business conditions are taken into account.

Keywords: *economic security of the integrated industrial structure, actor, functional component of the economic security of the integrated industrial structure, threats.*

Introduction

It is difficult to overestimate the role of integrated industrial structures (hereinafter IPS) in the domestic economy. Even in times of economic crisis, the private sector produces almost a third of the country's GDP, about 3/4 of the material goods consumed by the population, and provides jobs for almost half of Ukraine's population.

The conceptual and categorical apparatus of economic security is being formed, developed and improved. This process has several facets and covers all aspects of economic security not only objectively, but also subjectively, reflecting scientific creativity and influencing the evolution of scientific interests and searches of both individual scientists and collectives, scientific schools. Thus, internal science conducted thorough research on the economic security of the state, the region and the enterprise, but the question

of the economic security of IPS and its functional components was considered only fragmentarily.

Data, results and discussions

Research on the economic security of constituent units

The economic security of IPS is a complex concept, which includes topics, objects and the mechanism for implementing the security of IPS in general, and its actors in particular. The economic security system of IPS and each of its actors is individual, its completeness and effectiveness depend on a large number of factors, both external and internal interactions. Elements are constituent parts of any system. One of the elements of the economic security of IPS is its functional components - this is a collection of the main directions of its economic security, which differ significantly from each other in their content.

For further research of the problems of the main functional components of the economic security of IPS, we consider it appropriate to consider the study of the main functional components of the economic security of the enterprise, taking into account the lack of thorough studies of the functional components of the economic security of IPS.

The positions of the researchers on the allocation of the components of the economic security of the enterprise did not reach the unit. I.B. has a narrow approach. Degtyarova, which highlights components such as the market interface and information components. However, most authors (N.V. Shtamburg, O.S. Ivanilov, V.L. Ortynskyi, I.S. Kernytskyi, Z.B. Zhivko, M.I. Kernytskyi, M.O. Zhivko, N. H. Meheda, M. Gorban) distinguish the following components: financially; intellectual and personal; technical and technological; political and legal; informative; ecological; power [5.6.10].

S.M. Ilyashenko argues that it is also worth adding an interface component, which characterizes the reliability of the interaction with the company's economic counterparties. A threat to this component of the economic security of undertakings is the possible unforeseen changes in the conditions of interaction with economic counterparties: suppliers, commercial and sales intermediaries, investors, consumers [12].

We believe that the studies mentioned above can only be used at the level of IPS actors, who are part of it, but at the level of IPS itself, the research requires significant refinement. Thus, despite the sufficient interest of scientists and practitioners in the issues of the economic security of IPS, the topic of distinguishing the functional components of the economic security of IPS cannot be considered fully developed. Based on the above-mentioned studies and the specifics of the IPS activity [4].

Let us consider in more detail the main functional components

mentioned above of the economic security of IPS. It should be noted that each of the functional components listed above of the economic security of IPS is characterized by its own content, a set of functional criteria and methods of supply.

Analysis of literary sources [1.2.3.5.6.11.13] shows that, despite various approaches to the interpretation of the concept of 'economic security' and the selection of its various components from among the functional components of an appropriate level of economic security, the financial component is considered the leading and decisive one, since in market conditions economic conditions, finance is the "engine" of any economic system. The financial and economic state of IPS is characterized by the degree of profitability and turnover of capital, financial stability and dynamics of the structure of sources of financing, the ability to pay off debts. It is difficult to disagree with this view.

A correct assessment of the financial results of the activity and the financial and economic condition of IPS in modern business conditions is absolutely necessary for its management and owners, as well as investors, partners, creditors and state bodies. The weakening of the financial arm of economic security is evidenced by: a decrease in the liquidity of IPS actors in particular, and IPS as a whole, an increase in debts and receivables and a decrease in financial stability. The financial and economic services of the undertaking are responsible for this component of economic security [6].

The general structure of the process of protecting the financial component of the economic security of the IPS can be represented by the following steps: analysis of the threat of negative actions regarding the political and legal component of economic certainty; assessment of the current level of supply of the financial component; assess the effectiveness of the prevention of possible damage from negative actions on the financial arm of the EBP; the operational implementation of the planned actions in the process of implementation of the financial and economic activity of IPS by the economic entity[5].

The intellectual component of the economic security of IPS.

The appropriate level of economic security of the ISU depends to a large extent on the intelligence and professionalism of the staff working at the ISU.

Factors that negatively affect the intellectual component of the economic security of IPS include: the dismissal of highly qualified management employees, which leads to a weakening of the intellectual potential; decrease in the share of engineering and technical workers and scientists in the total

number of employees; decrease in inventive and rationalizing activity; decrease in the level of education of employees. The personnel service and the chief engineer are personally responsible for the intellectual component of economic security at IPS.

An important component of economic security is personnel. A professional, qualified group of managers is able to reorganize a loss-making ISP, while unskilled management, poor performance of official tasks, lack of discipline of work can lead a profitable ISP to bankruptcy. The appropriate level of economic security largely depends on the intelligence and professionalism of the staff working on IPS. The composition of personnel directly affects the level of economic security of IPS.

Indigenous scientists [3.5.6.10.11] point out that the factors that adversely affect the personnel component are divided into internal and external threats. Economic security of the ISU must be attributed to: non-compliance with employees' qualifications with the requirements for them; insufficient qualification of employees, poor organization of the personnel management system; poor organization of the training system, inefficient motivation system; errors in the planning of personnel resources; the exit of qualified workers; employees are focused on solving internal tactical tasks; employees are oriented to respect the interests of the establishment; lack of corporate policy or is "weak"; low-quality screening of candidates for employment.

The intellectual and personnel components of the economic security of IPS determine, first of all, the intellectual and professional composition of the staff. The programme of the intellectual and personnel components of the economic security of IPS should cover both the interconnected and independent fields of activity of one or another business entity.

Each business entity is characterised by a set of material or intellectual production technologies used in its activities. The quality of these technologies and their compliance with new global standards significantly affect the efficiency of its activity and the prospects for its further development and, consequently, on ensuring the economic security of IPS. The technical and technological security of IPS lies in the level of compliance of applied IPS technologies with the best analogues in the world and cost optimization. Negative effects on this component include: actions aimed at undermining the technological potential of IPS; violation of technological discipline; moral obsolescence of the technologies used.

Internal resource threats to the technical and technological security of IPS can be considered a lack of external and internal investment. Difficulties in obtaining long-term loans from banks do not make it possible to replenish the working capital of IPS and direct them to update the equipment pool. All

this leads to the use of outdated equipment and technologies and a significant threat to the technical and technological security of IPS. Internal threats to the technical and technological safety of IPS are ineffective organization of the production process, insufficiently qualified employees, a high degree of efficiency of fixed capital, etc., which in Ukrainian enterprises is 60-70% and in some industries. it reaches 80-85%.

The energy component of the economic security of the PIU is the protection of the interests of the PIU and PIU actors as a whole in the energy sector from implicit and potential threats of an internal and external nature, obtaining the ability to meet various fuel needs and energy resources to ensure economic activity. The rise in energy prices, the absence of long-term contracts with suppliers, the failure of the supplier are external threats to quite high economic security.

Conclusions

The conditions of the market economy, in which the ISU operates, which exist in various organisational and legal forms, are uncertain and unpredictable.

A very deep financial and economic crisis has created many dangers and threats for IPS. The further development of market relations is impossible without studying the theoretical and methodological aspects of this problem and creating an effective mechanism for ensuring the economic security of the private sector, hence the question of understanding the essence of the economic security of the private sector. and the clear definition of its functional constituents is urgent.

We therefore propose that the economic security of the ISU be understood as the ability to preserve the economic, technological and organizational-social integrity of such a structure as a result of confrontation and overcoming the threats that exist both outside and inside. environment, by harmonising the interests of ISU actors and achieving a balance of their resources in time and space.

Among the main functional components of the economic security of IPS should be included the following functional components: financial, intellectual and personnel, technical-technological, political-legal, information-communication, foreign economic, energy, environmental and force.

Bibliography

- [1.] Kozachenko A. V. Экономическая безопасность предприятий: сущность и механизм обеспечения : [монография] / Kozachenko A. V., Ponomarev V. P., Ljashenko A. N. — K.: Lybra, 2003. — 280 s.
- [2.] Ljashenko O. M. Концептуализация управлѣния экономическую безопасностью предприятия : [монография] / O. M. Ljashenko. — Lugansk: SNU im. V. Dalja, 2011. — 400 s.
- [3.] Systema ekonomichnoi' bezpeky: derzhava, regi-on, pidpryjemstvo : [монография] / [Kozachenko G. V., Ljashenko O. M., Bezbozhnyj V. L. ta in.]. — Lugansk: Elton-2, 2010. — 326 s.
- [4.] Pylypenko A. A. Strategichna integracija pidpryjemstv: mehanizm upravlinnja ta modeljuvannja roz-vytku :[монография]/A.A.Pylypenko.—H.: VD „INZhEKT”,2008. — 408 s.
- [5.] Lagovs'ka O. A. Sutnist' investytsijnoi' bezpeky pidpryjemstva ta i'i' misce u systemi ekonomichnoi' bezpeky /O.A.Lagovs'ka,G.V.Berljak//Visnyk Zhytomyrs'kogo derzhavnogo tehnologichnogo universytetu. Ser. : Ekonomichni nauky.-2013.-№4.-S.74-81.-Rezhymdostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2013_4_9.
- [6.] Ortyns'kyj V.L. Ekonomichna bezpeka pidpryjemstv, organizacij ta ustanov / V.L. Ortyns'kyj, I.S. Kernyc'kyj, Z.B. Zhyvko – K. : Pravova jednist', 2009. – 544 s.
- [7.] Chorna O. Ju.Zabezpechennja uzgodzhenosti upravlinnja integrovanyimi strukturami promyslovosti jak idg'runtja i'h ekonomichnoi' bezpeky / O. Ju. Cho-rna, O. I. Chornyj // Vcheni zapysky Universytetu eko-nomiky ta prava „KROK”. Zb. nauk. prac'. Vyp. 25. — K.: UEP „KROK”, 2011. — S. 131-137.
- [8.] Materialy svobodnoj jenciklopedii Wikipedia : [Elektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://ru.wikipedia.org/wiki/> 9. Degtjar'ova I.B. Ekonomichna diagnostyka : na-vch. posibnyk / I.B. Degtjar'ova. — Sumy : Sums'kyj derzhavnyj universytet, 2012. — 112 s.
- [9.] Meheda N.G. Skladovi ekonomichnoi' bezpeky pidpryjemstva / N.G. Meheda, M.Gorban'//[Elektronnyjresurs].—Rezhymdostupu : [http://www.rusnauka.com/10_DN_2012/Economics/10_1_07308.doc.htm].
- [10.] Shtamburg N.V. Skladovi ekonomichnoi' bez-peky pidpryjemstva / N.V. Shtamburg// Bjuleten' mizhnarodnogo Nobelivs'kogo ekonomichnogo forumu. — 2011. — № 1 (4). — 492 s. — C. 490–496.
- [11.] Illjashenko S.M. Ekonomichnyj ryzyk : navch. posibnyk / S.M. Illjashenko. — 2-ge vyd., dop. i pererob. — K. : Centr navchal'noi' literatury, 2004. — 220 s.
- [12.] Vlasjuk O. S. Systema ekonomichnoi' bezpeky derzhavy / [O. S. Vlasjuk, A. I. Suhorukov, I. V. Nedin ta in.]; Nac. in-t probl. mizhnar. bezpeky – K. : Stylos, 2010. — 684 c